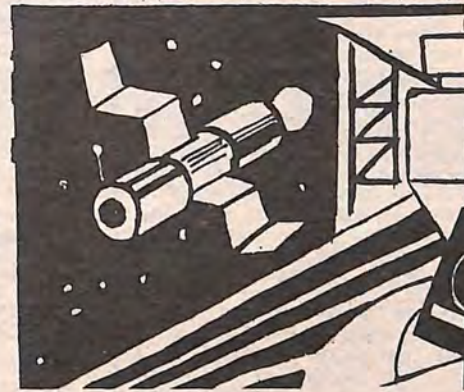

Ви передплачуєте нашу газету й купуєте її в кіосках, звичайно, не тільки заради програми телепередач. Вас цікавлять і економіка, політика, мистецтво, література, новини популярної музики, медицина, пригоди, фантастика, поезія, мода, поради по домашньому господарюванню, життя за рубежом, інопланетним екстрасенсам, снігові та інші незвичайні люди. Ви любите читати про подорожі, незвичайні відкриття і курйозні випадки. Якщо ви вчитеся, то передусім шукаєте на сторінках газети статті зі шкільного та студентського життя. Вам до вподоби наші тести, конкурси, кросворди, гумор, малюнки і фото; чи не найбільший інтерес у всіх вас незалежно від віку викликають публікації під рубрикою «Особисте життя». Ми маємо можливість задовольнити не тільки ваші читачські, а й суто практичні інтереси.

Молодий комунар

виходить 3 грудня 1939 року.

№ 39 (4172)

СУБОТА 5 ЖОВТНЯ

Ціна 40 коп. (передплатою — 12 коп.).

ІНФОРМАЦІЙНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТИЖНЕВИК

Наші сторінки готові прийняти тексти ваших реклам, оголошень, довідок. Зміст їх — будь-який, на ваш розсуд. Ми вміщуємо об'яви про купівлю, продаж, набір на роботу, навчання, гастролі, розпродаж путівок, аукціони, репертуар видовищ; ми можемо надрукувати привітання, подяку, заклин, повідомлення про подію — усе, що завгодно. Оголошення й реклама, за цілком помірну плату, приймаються від установ, організацій, закладів, кооперативів, приватних осіб — словом, від будь-кого без жодних обмежень. Заходьте до нас за адресою: Кіровоград, вул. Луначарського, 36, редакція газети «Молодий комунар» (другий поверх, перші двері наліво). Якщо ви живете в іншій місцевості, вам досить прислати поштою текст вашої реклами разом з гарантійним листом про оплату.

У нас віднедавна успішно діє клуб знайомств. Ціна вміщеного в ньому оголошення суто символічна за нинішніми масштабами — 13 крб.

А річна передплата на наш тижневик «Молодий комунар» коштує ще менше 9 КРБ. 60 КОП.

Квартеся передплатити єдину в області молодіжну газету, бо продаж її в кіосках буде обмеженим.

Кількасот чоловік минулої неділі зібрав перший за роки радвллади демократичний мітинг у Компаніївці. Організували його й провели місцевий осередок та крайова організація Руху. Мітинг проводився з нагоди проголошення України незалежною державою 24 серпня нинішнього року.

лову осередку Руху в Компаніївці Миколу Буня за те, що той завіз собі бджіл і "збагачується, думаючи лиш про себе та свою сім'ю". Подібні ж мотиви звучали й у виступі пенсіонера П.Н. Портянка.

Я. ЯРИНЧИН.

Фото І.Демчука.

Повертаючись до надрукованого

— Але це я так, до слова. Прикрій випадок з ямою згада-
ла після того, як заступник
голови міськвиконкому М.С.
Чигрин зустрів мене, потираю-
чи долоні.

— Ну що, — каже, —
6 кілька таких свят, як "День
міста", і наш рідний

— О, як працював екскаваторщик!" — спересердя згадала вірші доперебудовного Євтушенка. — Ви мене з цією ямою під монастир підвели. Не могли ще трохи почекаати.

— Та чого ти переживаєш, нагодився на той час голова міської виборчої комісії С.Г. Мельничук. — Піді подивися. Вона вже провалюється.

Пішла, подивилася. І справді, в одному місці яма таки провалилася, а чи просто віддущину ремонтники залишили, щоб легше було знову розрити. Працюємо по-радянському.

В. ФЕДОРОВА.

* * *

★ ★ ★

* * *

★ ★ ★

Шановна редакція газети "Молодий комунар". Пересилаю Вам копію листа до генерального директора виробничого об'єднання "Кіровоградліс" М.І.Глевацького. Постає питання: навіщо публікувати його в пресі? Думаю, ця публікація буде добрим стимулом у вирішенні проблеми охорони природи придніпровського краю нашої області.

Шановний Миколо Івановичу, що сподіваюся, повернувшись до Вас? А це не тільки про мене, а й про нашу країну, за яку я люблю її природу, її душу, її багатства. В конкретному випадку збереження диких тварин на території двох районів — Онуфріївського та Олександрійського.

Я працюю в лісовому господарстві уже не один рік, а точніше з 1978 року. Був лісником, а останнім часом (уже майже п'ять років) працюю на посаді егера в Онуфріївському лісництві Світловодського лісгоспзагу. За роки моєї служби в лісовій охороні диких тварин в нації місцевості стало менше. Катастрофічна ситуація в чисельності звірів, кількість їх стає мізерною. А причина всьому — безжалісне ставлення до тваринного світу деяких громадян, котрі заради куска м'яса ладні відстріляти все живе. Бездуховність цих людей не має меж, жадібні почуття керують ними.

У нас, як відомо, є приписне мисливське господарство “Лозоватська дача”, там я і виконую свої службові обов’язки. Такот, мої спостереження над фауною цього лісового масиву, а також близьких до “Лозоватської дачі” урочищ дають мені привід заявляти, що косуль, кабанів, лосів там — одиниці. Як не проводяться біотехнічні заходи, а відтворення диких тварин на низькому рівні. Причина — інтенсивність відстрілу тварин під час мисливських сезонів, а також браконьерство, котре завдає немалої шкоди та збитків природі. Одній людині забезпечити достатню охорону угідь без технічних підручних засобів, бінокля, транспорту, відповідної зброї /до речі, питання озброєння егерів уже у деяких державних мисливських господарствах та лісогоспагах України давно вирішені/, без допомоги мисливців, котрі проводять полювання в мисливському господарстві, надзвичайно важко. І коли старання в роботі не приносять позитивних результатів, а хтось одним порухом пальця натискає на спусковий гачок рушниці, просто опускаються руки!

Моя пропозиція (правда, не тільки моя, а й людей, котрим не байдужа природа України, — це працівники лісового господарства, члени асоціації "Зелений світ". Ру-

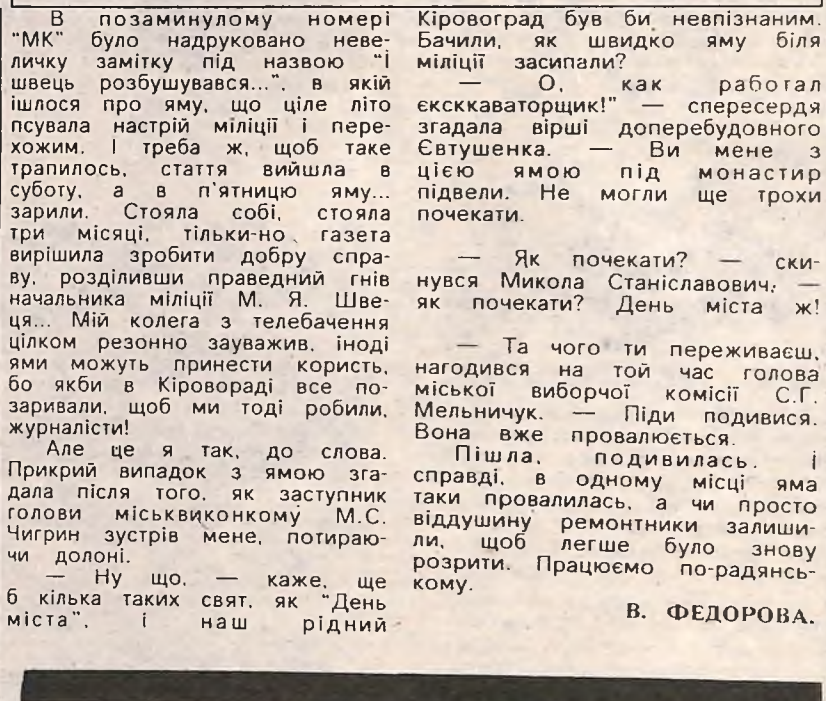
ху, УРП, просто мисливці, громадяни районів як Онуфріївського, так і Олександрійського, я Вам можу передати десятки підписів) — заборонити полювання в урочищі "Лозоватська дача" Світловодського лісгоспазу. Для відтворення кількості диких тварин з метою забезпечення їх нормального розвитку, підтримки загального екологічного балансу прошимо Вас посприяти в цьому питанні. Нехай хоч років п'ять не будуть гриміти в урочищі постріли, і відповідаю за свої слова — отой острівець тиші дасть таке відтворення фауни в майбутньому, що мисливські сезони не будуть пустими, як ми маємо їх зараз.

Нехай "Дозоватська дача" буде заказ-
ником місцевого значення чи в іншому
статусі, то вже не настільки важливо, го-
ловне, щоб там не було стрілянини!
Надіюсь на Вашу допомогу! Думаю, що
доля природи України в наших руках,
руках лісників, мисливців і всіх
людей доброї волі. Сплондовані ріки,
грунти, ліси нашої безгосподарською
діяльністю. Не для того прийшла перебу-
дова, щоб і далі того перебу-
депущити не можна! нищилось все. Цього
З повагою до Вас

Юрій БЕРЕСТ,
смер Онуфріївського лісництва.

Ігоря ДЕМЧУКА від спокуюс дорожчотти не віддаси. Він відрік утримав лише професійний обов'язок фотожурнера. А то не тільки такий блізі За- глом не недадін чепіонату зброшні, салла Заваддін прошов без сюрпрату Удзінні, армія, щазі із Москві вивалін на нівартнішні, щазі дінку ннчче сталі прдставлнн команді Пр- волько-Удальського (вдбського округу з бр- зою задовольняються спортсменн із Санкт-Петер- бурга.

В. ВАЛЕВСЬКА

ЯК НАМ КЕРУВАТИ ДАЛІ?

НОТАТКИ З СЕСІЇ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

По суті, мене на цій сесії займало одне питання — створення комітету у справах молоді обласного комітету. Тобто, Комітет такий вже утворено, у кількості трьох чоловік. Обласним затверджено його голову, але за діючим законодавством підтвердження дає сесія.

Саме сесія повинна була дати добро на те, щоб колишній секретар обкому комсомолу Людмила Єгелська стала головою вищезгаданого комітету.

Треба сказати, що питання це не було ні го-

валася. Вітаю. З чогобуть починати? Тобто комітет вже існує. Почали. Тоді скажи, якою бачиться тобі ця організація?

— У мене є програма. Ти можеш нею скористатися. Вважаю, що робота наша повинна проходити поетапно. На нинішньому етапі необхідно вирішити питання утворення організаційних структур на місцях в кожному районі для прийняття конкретних заходів по проведенню в життя молодіжної політики.

Голова Комітету у справах молоді обласного комітету Л. Єгелська.

Фото В.Гриба.

ловним, ні скільки-небудь особливим. Процедура затвердження Єгелської тривала всього кілька хвилин, деяка затримка, правда, була, але пояснювалася вона технічними неполадками.

Хочу трохи відхилитися від теми і сказати хоч кілька слів про сесію взагалі і про електронну систему голосування зокрема. Ч и то депутати не дуже в ній смислять, чи неякісна система в сесійному залі, але доводилося навіть до просто-го підняття мандатів вдаватися — надійніше. Бо траплялося і таке: у залі 97 депутатів, а голосує 100... Та це не сто-сується Єгелської. Правда, нам з нею /все-таки комсомол, а — я представник газети, яка ще не-давно була "органом"/ довелось похвилюватися, коли попередньо на та-бло спалахнуло: "не при-нято". Однак все дуже швидко обійшлося — пе-реголосування засвідчило, що "наш передінфарктний стан" зайвий і ось я тисну Людмилі руку.

— Ну все. Даремно чини, по-

КОР.: Ти вважаєш, що комітети повинні існувати в кожному райцентрі? Чи потрібно, чи доцільно створювати величезну структуру? Я зустрічався на місцях із голо-вами Раді виконкомів, і далеко не скрізь є можливість мати такі комітети. Ону Комітетів мені сказали: бюджет тріщить. Мовляв, який там комітет.

Людмила ЄГЕЛЬСЬКА: Я не знаю, буде це Комітет у справах молоді чи відділ райвиконкому, може звільнений голова постійної комісії. На мою думку, це не має значення. Але молоддю хтось повинен займатися. Та ще і в такий скрутний час. Наполягаю на необхідності провести соціологічне дослідження по проблемах молоді всіх категорій і розробити конкретні заходи вирішення цих проблем.

КОР.: Молодь така різна... Л.Є.: Я ж про це і говорю. У робітничої мо-лоді одні проблеми, у сільської — інші, а учнівська молодь своїм життям живе. Це треба враховувати, як і те, що є молодіжні проблеми, а є проблеми молоді сім'ї, скажімо.

КОР.: На моїх очах виник і досить успішно функціонує міський КСМ, очолюваний С. Алимовим. Відверто кажучи, я не всі позиції цього Комітету поділяю, зокрема його фінансові вимоги до виконко-му, але у нього є конкретні цільові програми, бачення перспективи. Що з цього при-воду можеш сказати ти?

Л.Є.: Не зрозуміла, тебе цікавить моє став-лення до міського КСМ чи до цільових програм?

КОР.: Останнє, звичайно.

Л.Є.: Я вже говорила про необхідність соціологічних досліджень. На наступному етапі слід зайнятися розробкою цільових програм, таких як "Служба зайнятості молоді", "Соціальний за-хист робітничої, сільської, студентської, учнівської молоді, молоді сім'ї", "Національно-культурне відродження та молодь". Зрозуміло, необхідна ком-плексна програма "Мо-лодь". Крім того, Комітет у справах молоді повинен брати участь у розробці обласних програм разом з постійними комісіями обласної Ради, а також окремого розділу в плані соціально-економічного розвитку області.

КОР.: Виходячи з твоєї програми, обласний КСМ не проти того, щоб дещо диктува-ти нижчим структурам?

Л.Є.: Ну навіщо так грубо — диктувати. Про-сто деякі загальні, вла-стиві для всіх регіонів районів області проблеми, я думаю, повинні вирішуватися на обласно-му рівні.

КОР.: Які напрями мо-лодіжної політики ти вважаєш пріоритетними?

Л.Є.: Ми на порозі ринкових відносин. Про це вже стільки йшлося на різних рівнях що цілком зрозуміла набита оскомина. Але нікуди не дінешся всі, з ким би ти не говорила, будуть твердити: ринок, ринок, і зрозуміло, орієнтуючись на нього, ми будемо молодіжну політику. В першу чергу подбати треба про

— зайнятість молоді, — молодіжну еко-номіку.

— створення соціальних служб, куди б увійшли: молодіжна біржа праці, центр про-форієнтації і інформації, центр правового захисту і юридичного консультуван-ня, служба соціально-пси-хологічної допомоги.

Але хочу наголосити, молодіжна політика — це не тільки розробка ос-новних документів та

програм захисту молоді. Це і практична допомога молодій сім'ї, воїнам-інтернаціоналістам, дітям, багатодітним сім'ям, мате-рям-одиначкам, малозабез-печеним молодим людям.

КОР.: Благими намірами... Все, що ти говориш, це добре. А кошти? Де брати кошти? Он умісті... Алимов говорить: мені треба... Мухін покрутиться-по-крутиться, — справді треба. А головний міський фінансист М.М. Крижанов: хоч ріжте ме-не, не дам. Немає грошей... Як тут бути?

Л.Є.: І все-таки я вважаю, фінансування цільових програм повинно здійснюватися за рахунок обласного і місцевих бюджетів. Але розуміючи дефіцит місцевих бюд-жетів, мізерні можливості державних підприємств у фінансуванні молодіжних програм, на обласному і районному рівнях повинні бути створенні фонди сприяння молодіжній політиці. Джерелами цих фондів можуть стати при-бутки від виробничої діяльності господарських підрозділів Комітету, відрахування від прибутку підприємств, які створює сам Комітет, а також від проведення різних за-ходів, лотерей, свят то-що. Ну і, звичайно, мож-на розраховувати на до-бровільні внески ор-ганізацій і громадян. Не-вже ніхто не захоче до-помогти молоді?

КОР.: Дехто у райрадах чо-мусь вважає, що КСМ це яко-юсь мірою зміна вивіски. Ма-буть, це тому, що в комітеті приходять колишні комсо-мольські ватажки. Ось і ти сек-ретар обкому комсомолу. До речі, колишній була зовсім непо-гана пісня "Не расстанусь с комсомолом, буду вечно мо-лодым". Ну з комсомолом все яс-но, як з молодістю?

Л.Є.: Комсомол. Мені ця організація дуже ба-гато дала. Навчила пра-цювати з людьми. Я ба-гато питань вирішувала, як секретар. Потрібних, важливих питань. Щось позитивне в цій ор-ганізації є і сьогодні. Я не можу просто так зректися і все. Що сто-сується "зміни вивіски", то це зовсім не так. У комсомолу є свій право-наступник — Спілка мо-лодіжних організацій. Але на державному рівні вона не зможе захистити мо-лодь. Це робитиме КСМ. До речі, я буду підтримувати цю спілку, хоч і інші організації, як-що виникнуть в області, можуть розраховувати на таку підтримку.

КОР.: Чи може розрахову-вати на підтримку КСМ наша

газета?

Л.Є.: І як колишній секретар обкому, і як читач я завжди була ша-нувальницею "МК". Вва-жаю, КСМ повинен стати співзасновником газети. Як це зробити практично, поки що важко сказати. Фінанси! КСМ виділено з бюджету всього близько 29 тисяч. Не розженеш-ся. Будемо думати, як вийти із становища. Але я — за вас.

КОР.: Ще раз вітаю тебе з призначенням. Бажаю комітету міцно стати на ноги...

На цьому власне я могла б і завершити свої нотатки з сесії обласної Ради. Людмила Єгелська переважно більшість присутніх затверджена головою Комітету у справах молоді. Але розмова з Людмилою і сам хід сесії, на якому порушувались питання про діяльність тимчасової комісії обласної Ради по перевірці причетності посадових осіб до подій 19-21 серпня, затверджена комплексна програма розвитку народної освіти на Кіровоградщині, розглянуто ряд організаційних питань, — змусили мене зробити ще кілька висновків. Ну, зокрема, про те, що на сесії обласної Ради менше "розмов", ніж на нашій міській сесії чи на сесії Верховної Ради спубліки. Добре це, чи погано, я не знаю. Знаю лише, що серед депутатів багато людей, які безпосередньо зв'язані з сільськогосподарським виробництвом і тому вони не виявили особливих пристрастей навк-е вирішуючи питання про

"участь у путчі посадових осіб". Правда, прийняти рішення з цього приводу вони так і не змогли, перервавши роботу сесії, аби за цей час прийти до консенсусу, як тепер модно говорити. Чи прий-дуть? Коли вийде наша газета, вже буде відомо, але ми розповімо про це в наступному номері. Ме-не ж робота сесій об-ласної і міської Рад та й діяльність Комітетів у справах молоді, якоюсь мірою дублюючи у своїх спрямуваннях, нашою думку, а чи потрібні нам такі структури уп-равління? Чи не час под-бати про тверду викон-чу владу, а то ми таку бюрократію розведемо, що це й не снилось розп'ятій командно-адміністративній системі.

В.ЛЕВЧОКО.

Таким чином, частина Слов'янської землі, яка лежить од ріки Дунаю до ріки Дніпро і од Чорного моря до ріки Стиру, Случі, Березини і Дінця, і Сиви, дістала назву Русь, а народ, що на ній проживав, названо Русами і Русняками взагалі. Згодом та ж сама земля поділилась назвою на Червену, або Червону. Русь — за землею, що родить барвні трави та червець у краю полуденному, і на Білу Русь — за великими снігами, що випадають у стороні північній. Провінційними поділами тої землі були князівства: Галицьке, Переяславське, Чернігівське, Сіверське, Древлянське і чільне, або Велике князівство Київське, котрому все решта підлягала.

Так говорить "Історія Русів", одна з найавторитетніших пам'яток нашої історії. Пройшли віки, багато подій, залишивши свій слід на сторінках літописів, канули в Лету, колишні князівства, переживши величезні зміни, стали територією сучасної України. І що ж тепершні нащадки колишніх жителів стародавніх князівств? А зараз нащадок давніх древлян із презирством називає галичанина западенцем і бандерівцем /читай бандитом/. Чому? Бо той говорить рідною мовою і хоче жити в своїй українській державі, а цей уже став представником "рускоязычного населення" і прикипів душою до оновленого Союзу.

Непростий шлях ми пройшли до теперішнього стану. Історія України — це історія її шматування й роздирання. Недаремно ми сьогодні не єдині.

Ось як пише Георгій Кониський, укладач згадуваної вже "Історії Русів": "І Король Польський Казимир третій, або Великий, 1339 року заволодів безперешкодно чільним її містом Львовом, князем київським Львом Даниловичем збудованим, і всією тією країною. /.../ І ся частина Малоросії, також як і вся та земля, ніколи зброєю Польською упокорена не була, а лише допомогою Польською і Литовською визволена од інших володарів і претендентів, якими були татари і угорці".

Всю історію нас роз'єднували. Бо було багато ворогів і треба було шукати сильних союзників, бо занадто

амбітними були українські гетьмани, бо врешті розводила нас по різні боки барикада "цитата із Маркса". Це стосується не лише східняків і західняків — це стосується всіх українців, які /так свідчить досвід/ майже ніколи не були настільки дружними, як представники інших націй. То й маємо нечуване самотність та самотність, що спалюють у своєму підступному вогні й наш матеріальний добробут, бо холуй дбає не про свою господу, а про хату господаря.

Тепер уже наче зібралися будувати свою хату — проголошено незалежну державу Україну. Але господарі, що сваряться між собою, ніколи не наведуть належного ладу. Тож треба згадати наші одвічні спільні корені, висловити один одному всі претензії, переговорити, перемолоти їх у своїй душі, дійти до істини та й встановити мир і злагоду, бо нам віками жити разом.

Волинське село Брунатівка вже кілька десятиліть років живе у кіровоградських степах.

Селом ходила новина. Приїхали зі сходу люди, запрошують до себе.

Кажуть, у вас тут ґрунти піщані, землі мало. А у нас степи безкраї, чорноземні, а людей не вистачає. Нелегко було рішитися, покинути насліджене гніздо, рідних, але ж і бідність скрізь. Йшов п'ятдесятій рік. Колгоспи почали зв'язуватися, хто зна, як воно буде. Та ще й бандерівці боялися. До тих, хто жив на віддалених хуторах, вони навідувались особливо часто. А що люди? Проти влади піде не кожен, от і опинилися між двох вогнів.

Порадившись, вирішили їхати. Хати на Волині були дерев'яні. Розбирали їх і брали з собою, бо де ти будеш у чужому краї шукати тих матеріалів на хату?

Висадили їх у глухому степу. Недалеко було село Сагайдак. Колись там жило багато євреїв. Була й школа єврейська. Але війна дуже жорстоко пройшлася тим краєм. Євреїв винищували фашисти. Яким вдалося врятуватися, роз'їхались по світу. А село довгий час називали попелищем, так сильно воно було зруйноване. Школа й синаго-

га поступово зникли, ті місця, де вони були, вже переорано й засіяно. Плити з кладовища розтягли на порогі. Довго ще, мабуть, спотикатиметься наша совість об ті пороги...

Спочатку ставили з підручних матеріалів курені. Дехто в них і зимував першу зиму. Першим хату поставив Петро Григорович Влох. Він був хоч і молодий, але був фронтовик, багато пережив, мав життєвий досвід.

Його хата й тепер розпочинає ту вулицю, де живуть переселенці. І хати їхні дерев'яні й досі збереглися, вони помітні, бо ніде у нас немає хатів з дерева. Тепер пообросли вже звичайно, цегляними будівлями. Село зараз називається Садки. Сагайдак лише куток у ньому. Ті, хто приїхав сюди шістнадцяти-двадцятирічними, тепер уже пенсіонери. Поодружувались тут, дітей виростили. У когось діти по-розліталися по світу, чийсь тут і залишилися. Але про те, щоб повер-

нутись на Волинь, уже й не мріють: літа й здоров'я не ті. У багатьох там є ще родичі, їздять у гості.

Як ставляться до переселенців корінні жителі, чи немає між ними ворожнечі, зневаги, яку ми іноді спостерігаємо у ставленні східняків до галичан чи навпаки?

— У нас немає ніяких конфліктів, — вважає молода вчителька Любов Степанівна Сахарчук. Ті, хто тут живе, всі однакові, ніхто нікому нічим не дорікає.

Це зараз. А колись, як тільки приїхали, було й інакше.

— Як де якісь завіски брудні у хаті чи непорядок, — розповідає Юхимія Юр'ївна Капелюшна, — то казали: "це западенці, бандери". Але як ми трохи пожили, почали робити разом, балачки такі зникли, бо наші люди працелюбні, і в дечому уміліші за місцевих. Може, тут їм трохи легше було, як нам. Місцева жінка зробить сорочку? А я зроблю, і нитки викручу, і

виточу, і пошью...

І сьогодні пенсіонери працюють на току, перебирають кукурудзу, збирають буряки. Як тут ділитися на західняків і східняків, бандерівців і комуняк, коли працюєш разом?

Не сам народ і придумав той поділ. Як на мій погляд, справа в тому, що Польща чи Австро-Угорська імперія у культурному плані справляла менший вплив на українців в Галичині, ніж Російська, а потім радянська імперія на східних українців. Згадаймо, коли у нас лютували царські чиновники-шовіністи і не допускали жодного українського слова до друку, на Галичині не лише випускалися книги, а й ставились п'єси, видавалися журнали, газети, діяли громадські організації "Союз українців", "Пласт", ін./.../ і хоч на них теж чинився тиск, але на Сході про таке можна було лише мріяти. Пам'ятаю, коли під час першої сесії Верховної Ради України обирали її голову, одним з претен-

дентів був Михайло Голубничий. У своєму виступі він навів такий факт. Коли на Західну Україну прийшла радянська влада, голова сільради, зайшовши до них у хату, наказав зняти із стіни синьо-жовтий прапор, тризуб і ікону. Батько просто вигнав його з хати. Бо звик, що австро-угорські пристави могли взяти податки, але не могли наказати селянинові, що йому тримати у власному домі. І помилювався. Бо за такий непослух сталінська соловецька влада запроторювала на далекі острови... Царські чиновники не відставали від радянських. Вони тримали в своїх лаптах не лише тіла, а й душі людей.

А радянський час? У 33-му році, коли Східна Україна пухла від голоду, на Заході про це знали, збирали продукти, організовували валки, але вони завжди натрапляли на залізний опір прикордонників: "На Радянській Україні ніякого голоду нема, все чудово, люди живуть прекрасно". А після війни? Скільки наших селян їхали в "Западну", щоб якусь хустину вимити на якінебудь харчі? По-різному траплялося, але здебільшого зустрічали добротою і увагою.

Великий камінь, що лежить між Східною і Західною Україною — бандерівщина. У темі цій ще багато неясного, недоомовленого, недоведеного. Розбиратися тут історикам. Але вже сьогодні ясно, що багато людей, які брали участь у цьому русі, йшли туди, щоб захистити від більшовиків рідну землю. Інша справа — від їхніх рук страждали ті українці, в яких не вистачало духу йти проти влади. Були там і відверті злочинці, що наживались на людському горі, але було й багато провокацій НКВС, в якому служили, до речі, й східні українці.

І сьогодні, віддавши цю тему на об'єктивний розгляд істориків, не треба штрикати один одному у вічі і зі своєї спільної біди будувати образи та біль. На образі і взаємних докорах далеко не заїдеш. А сьогоднішня Західна Україна хоче жити із Східною у любові та злагоді. Ми — одна нація. Мусимо бути дружним народом, бо інакше не бачити нам власної держави, ні цивілізованої економіки, ні належного добробуту.

С.ОРЕЛ.

Устинівський р-н.

„БОЖЕ, НАМ ЄДНІСТЬ ПОДАЙ“

ШОСТИЙ ТУР КОНКУРСУ

ШАХОВИЙ КЛУБ
"КАІСА"

Як завжди, перш ніж запропонувати вам нові завдання, пропонуємо перевірити рішення минулого туру.

Завдання 1.

1. Ф8 Тd — 2. Тc4x
1. ...Тdd5 2. Фf4x
1. ...Те — 2. Те6x
1. ...Тed5 2. Те1x
1. ...Крd5 2. Тc5x

Завдання 2.

1. Фb4 Сd6 2. Тd6x
1. ...Се5 2. Ке7x
1. ...Сс6 2. Кf6x

Завдання 3.

1. Кh5 Сh5 2. Фf6+Кр — 3. Фf4x
1. ...Сg6 2. Фf4+Кrh5 3. Се2x

1. ...Сg8 2. Се2Крg5 3. Фf6x

Завдання 4.

1. ...Фc4 Кf4 2. Фc1+Кр:f2 3. Ке4x
1. ...Кр:f2 2. Фh4+Кре3 3. Кc4x
1. ...Крd2 2. Фb4+Кре3 3. Кd1x
1. ...К:f2 2. К:f3+Крd1 3. Се2x

А зараз — черговий тур.

Завдання 1.

- Білі: Крf7h2, Тc3, Cd1, Ка4, Кc6, п.п.d4, e6 (8)
- Чорні: Крd5, Фа7, Кc2, п.п.d6, e7, e4, h3 (7)

Мат в 2 ходи /2 очка/

Завдання 2.

- Білі: Крc4, Фd3, Те7, Сb7, Се3,

- п.п.d6, f5, g6 (8)
- Чорні: Крd8, Тc8, Сf8, Кb8, п.п.c6, c5, g7 (7)

Мат в 2 ходи /2 очка/

Завдання 3.

- Білі: Крh6, Фb8, Те3, Сb2, Кc3, п.c2 (6)
- Чорні: Крc5, Сf5, Ка1, Кc8, п.п.a6, c4, d2, e2, f4 (9)

Мат в 3 ходи /3 очка/

Завдання 4.

- Білі: Крg7, Фb2, Сb5, Кh7, п.п.e7, f6 (6)
- Чорні: Крe8, Фb7, Тd7, Тg3, Ка4, Кc3, п.п.b6, d5, f3, g4 (10)

Мат в 3 ходи /3 очка/

Чекаємо ваших відповідей.

ВІТРИНА

ВІРШ В АЛЬБОМ

Іван Андрусяк

* * *

Розплющити, отверзнути, роздerti
сухі повіки і сухі вуста.
Благати смерті. Спокою і смерті,
коли довкола пуста й самота.
Невже слова мої гріхи замолять?
Чи на словах безглуздості печать?
Що за любов, коли її говорять,
і чи любов, коли її мовчать?
Покуто, не мина. Збавни, Покуто,
чия у тім, чи є у тім вина.
Та дівчинка, забута й незабутня,

невже вона понад усіх одна?
Відкрию очі: Боже 'милосердний!..
Уста розкрию: Отче наш, еси...
А світ — не світ. А світ — немов
підземний:
ні істини, ні смислу, ні краси.
Немає світу. Вилинялий. Стертий.
Її нема. Мене — нема. Прости.
На цій землі хрести не тільки мер-
твим —
живим і ненародженим — хрести!

ДЛЯ ПРОДАВЦІВ МИ ПРОСТО "МЕЛОЧЬ"...

ЛІТЕРАТУРНА ХВИЛИНКА

Юність — час романтики, коли душа рветься у незвідані простори і здається, що тобі підвладні всі висоти, і ти зможеш все, що тільки захочеш. Хто не писав у юності віршів, не брав до рук пензля чи різця, не мріяв стати видатним артистом чи спортсменом? Часто ці спроби завершувались невдачею. Але ж і великі письменники чи поети не народжувались такими, а коли писали своє перше оповідання чи вірш і лише потім ставали знаменитими. Сьогодні у "Вітрилах" дебют. Ми представляємо вам, шановні читачі, Елеонору КОЛЕСНИКОВУ, ученицю 9-Б класу Кіровоградської середньої школи № 34. Елеонора любить малювати, пише фантастичні оповідання та повісті, вірші. Пише російською мовою. Надісьмо, що приклад Елеонори не залишить вас байдужими і чекасмо від вас листів з літературними творами.

РАЗМЫШЛЕНИЯ ПСА БАРБОСА У ПАНСИОНА ДЛЯ ЗАСЛУЖЕННЫХ СОБАК

"На что мне жить ненужно-му, облезлому, голодному?" — жалобно скулил Барбоска. Но подумав, сказал себе: "А я может быть горжусь тем, что я нищий, я может быть плевал на этих богатеньких! Я горд". Он задрал голову повыше и презрительно посмотрел на дворняжек, копошившихся на помойке.

— Нищета есть главное достояние собаки, а я настоящая собака с большой буквы, так сказать Собачий класс.

От возбуждения он даже подпрыгнул. Я независимый, свободный, как птица. Хочу лежу, хочу стою, хочу иду. Для верности он даже чуть-чуть прошелся. Я может захочу и таякну. Пусть все знают, кто я такой!

Ему захотелось сделать что-нибудь значительное, или хотя бы кого-нибудь цапнуть. Но его отвлекла очаровательная болонка,

появившаяся внезапно у дверей. У Барбоса заблестели глаза. Вот бы, пройтись с ней по нашей помойке, в импортном ошейнике! Милосерднее, как ты к

Я мешкаю у тому районі, який обслуговує продовольчий магазин "Жовтневий", що по вулиці 50-річчя Жовтня, 3.

Тривалий час у магазині проводиться ремонт. Тож у маленькому залі — тіснота неймовірна. Коли біля кожного відділу збираються черги, то нічим дихати.

Але крім незручностей — неприємностей з мідяками. У кожному відділі вимагають давати дрібні гроші, а де ж їх взяти? І тому інколи можна вийти із магазину без покупки.

Якось пішов я купувати хліб.

Розрахував, що одержаної здачі вистачить на 100 грамів морозива. Та дарма, бо морозива я не з'їв. Продавщиця /сама як пампушка, з нафарбованими щоками/ запропонувала мені або півтора хліба, або зовсім не брати, бо здачі нічим давати /дорослим давала/. Я сказав, що нам і цього забагато, навіщо зайвий хліб брати. Тоді вона тицьнула мені автобусні талони і 10 коп. Я обурювався, бо талони мені не потрібні, у мене проїзний квиток. Але все даремно, на мене ніхто не звертав ніякої уваги. Так що з морози-

вом мені не пощастило. Так само, як із кавунами.

Мама дала мені 2 крб. на пару кавунців /по 60 коп. за кілограм/. Підійшовши до продавщиці, попросив підібрати мені на таку суму. Білява дівчина з довгою розпущеною косою відповіла, що це не ковбаса і не масло, — стану я тобі, мовляв, підбирати... Та все ж кинула на ваги пару кавунів.

— Руб шістдесят, — пробурмотіла вона. Простягаю їй 2 карбованці. Подратувавши кавунами, поклала їх знову до купи, а мене прогнала, примовляючи:

"без мелочі не приході!" Майже плачучи, я пішов геть, бо у мене дійсно не було отієї "мелочі", яка є приводом грубого поводження з покупцями, особливо з дітьми, бо ми для наших продавців — "мелоч". Хоч ми теж люди і бажаємо людського ставлення до нас.

А.КОВАЛЕНКО.

учень 8-Б класу, СШ № 32.

Від редакції: Надісьмо, що упорядкування торгівлі зверне увагу на цю проблему і дасть відповідь нашим читачам — чому допускається таке ставлення до юних покупців?

ГОЛУБІ ОЧІ ОБМАНУЛИ?

Цього літа я відпочивала на річечки, що протікала поблизу, сміялись, Північному Кавказі. Інструктором у нашій спортивній групі був білявий, стрункий, з вершини...

У дні, коли група не ходила в похід, ми йшли далі від табору, збирали гірську як скло від пляшки/ озер, на кам'яністі вершини, з яких відкривалися чудові красоти, стежина до тих вершин пролягала по дивних місцях — з одного боку її цвітуть крокуси, з іншого — лежить сніг. А які швидкі і чисті гірські ріки! Ми переходили їх, перестрибуючи з камінчика на камінчик, а часто Володя переносив мене на руках.

Одного дня він ще з одним хлопцем пішли на пік Надії. Вся група відпочивала. А хлопці пішли. Цю засніжену вершину було добре видно від нашого похідного табору. Цілий день ми загоряли на березі невеликої гірської

річечки, що протікала поблизу, сміялись, говорили, але душа моя була на тій вершині...

В останню ніч походу ми пішли далеко від табору до пам'ятника загиблим під час Великої Вітчизняної війни альпіністам. Володя розповідав легенду про те, що на перевалі, який захищали ті хлопці, вони час від часу з'являються опівночі. Було страшно й гарно. Але коли ми повернулися на турбазу і прийшов час роз'їжджатися по домівках, Во-

лодя десь зник, не залишивши мені ні жодного слова прощання, ні своїх координатів, не знає він і моєї адреси...

Часто думаю: чому так сталося? Чи це випадковий збіг обставин, який змусив Володю швидко поїхати, чи він спеціально зробив так, щоб не обтяжувати себе якимись зобов'язаннями? Вже пройшло кілька тижнів, як я повернулася додому. Але й досі не можу позбутися болю й образи: ну, чому так сталося?! І як вірити людям?

Знаю, що цей лист не поверне мені Володю. Але хочу поділитися зі своїми ровесниками власними переживаннями і дізнатися, що вони думають про цю ситуацію, і як би діяли на моєму місці.

О.я.

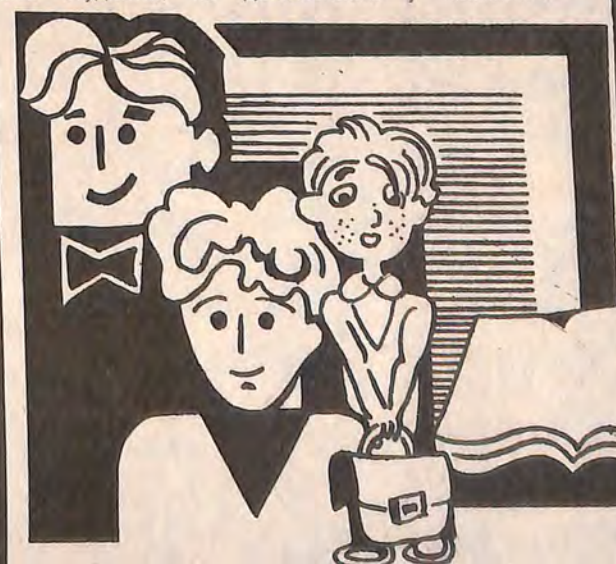
ПОРТРЕТ В ОРЕОЛІ ВИПУСКНОГО КУРСУ

Соціум • Соціум

Щороку Кіровоградський педагогічний інститут імені О.С.Пушкіна 1 жовтня святкує день свого народження. 61 рік готує вуз вчительське поповнення. Вітаємо колектив вузу: Зичимо щедрих плодів, доброти та гуманізму.

Чого навчив вас інститут?

Студенти зазначають, що інститут дав "основи знань" /близько 70 %/, "сформував любов до предмету" /68 %/, "виробив уміння та навички навчати та виховувати" /48 %/, "навчив поважати світову культуру" /32 %/. Поодинокі відповіді: "Навчив любити професію", "спілкуватися", "самостійно працювати", "захоплюватися наукою", "сформував майстерність та професіоналізм", "залучив до художньої творчості". Були й критичні відповіді: "Інститут дає мало заживих знань" /10% відповідей/, "Деякі викладачі перевантажують студентів, не допомагають у навчанні".

Ваш улюблений предмет у вузі?

Один предмет назвали 48 % випускників, два — 21 %, три — 21 %, більше трьох — 5 %. Не назвали — 5 відсотків. Жоден із випускників не назвав улюбленим предметом науки суспільного циклу, 74 % назвали філософію, 74 % — філософію, 32 % — предмети психолого-педагогічного циклу, інші — 5 %.

Більше третини студентів віддають перевагу сучасній українській літературній мові та методиці викладання української літератури. До вподоби майбутнім учителям українська література /27 %/, зарубіжна література /22 %/. Частина студентів /14 %/ відмітила, що їх улюбленими предметами є народознавство, російська література, давня українська література, методика викладання української мови, усна народна творчість, етика.

Ваш улюблений викладач? За що Ви його цінуєте?

У переважній більшості випускників є улюблені викладачі. Філологи назвали 12 прізвищ, здебільшого тих, які викладають фахові дисципліни. Найбільше "голосів" набрав доцент кафедри української літератури, народний депутат України В.Є.Панченко. /"Має глибокі знання,

пості он даже чує чує про- шелся. Я может захочу и тв- кну. Пусть все знают, кто я такой!

Ему захотелось сделать что- нибудь значительное, или хотя бы кого-нибудь цапнуть. Но его отвлекла очаровательная болонка.

появившись внезапно у дверей. У Барбоса заблестели глаза. — Вот бы, пройти с ней по нашей помойке, в импортном ошейнике!

Интересненько, как ты к ней подоидешь такой красивенький? — задал кто-то внутри язвительный вопрос.

— И подоиду, — робко за- спорил Барбосик.

— Не пойдешь, куда тебе! — продолжал кто-то издеваться.

— А вот и подоиду. Он уверенно поднялся и на- правился к болонке.

Смерив его взглядом, она презрительно фыркнула и заме- тила жирному бульдосу:

— Фу, развели тут бомжей.

Барбос остолбенел, от обиды даже взвыл. Потом тихонько всхлипнул, поджал хвост и по- пелся на мусорку.

переносив мене на руках.

Одного дня він ще з одним хлопцем пішли на пік Надії. Вся група відпочивала. А хлопці пішли. Цю засніжену вершину було добре видно від нашого похідного табору. Цілий день ми коли ми повернулися на турбазу і при- загоряли на березі невеликої гірської шов час роз'їжджати по домівках. Во-

під час Великої Вітчизняної війни альпіністам. Володя розповідав легенду про те, що на перевалі, який захищали ті хлопці, вони час від часу з'являються опівночі. Було страшно й гарно. Але шов час роз'їжджати по домівках. Во-

ровесниками власни-ми переживаннями і дізнатися, що вони думають про цю си- туацію, і як би діяли на моєму місці.

О.Я.

Ми вже розповідали про те, як проходив відбір у школу юних менеджерів. А минулої неділі відбулося її урочисте відкриття. Така школа, поки що єдина в області. Її засновники — обласний Палац піонерів і школярів імені Леніна та міська піонерська організація.

Учнів і батьків привітала з першим дзвінком піонерів та школярів С.Ф.Титова. Вона висловила мовою та чудово орієнтуватимуться у сучасному Від Ради міської піонерської організації школу на річну передплату ділового журналу.

Того дня у трьох групах відбулися показові уроки, а після них — загальні батьківські збори.

Наш кор.
Фото О.Гриба.

"ВЕЛИКЕ ПЕРЕСЕЛЕННЯ НАРОДІВ"

Боже мій! Я подумала це тільки в нас таке діється з цим перерозподілом. Та ось із Новоукраїнки сигнал! Приїдьте, допоможіть Будинку піонерів.

Приїхала. А тут чує, та хіба лише піонерам треба допомогти, а музична школа! Вона ще в гірших умовах. Ну чи в гірших чи не в гірших, а Ново- українці потрібен дитячий культурний центр. Голова міської Ради Т.І.Харькова обома руками за те, щоб задовольнити вимоги і музичної школи, і Будинку піонерів. Як задовольнити? Це інша про- блема. Але поки що конфлікт розгорівся навколо приміщення райкому партії. Ди- ректор Будинку піонерів, голова комісії у справах молоді міської ради Тетяна Тоток, власне й порушила це питання.

— Задвог до цього, як партія при- пинила своє існування, — запевняє Те- тьяна Василівна. — Це у листопаді ми- нулого року ми звернулися з листом до райкому партії, щоб добровільно віддали нам приміщення. У мене до двох тисяч дітей у гуртках. А в яких умовах ми навчаємось? Я вам покажу ці умови!

Тетяна Василівна слова дотримала. "Екскурсію" влаштувала. Та не треба зай- вих балачок. Знаючи, в яких умовах наша освіта і культура знаходяться, мені не обов'язково було бачити, як силється на голову штукатурка і з кожної щілини світиться вбогість. Скільки передивилася я подібного в селах і райцентрах області, та й у нашому "цивілізованому" Кіровограді! Немає потреби багато комен- тувати. Зараз розмова іде про конкретне приміщення колишнього райкому партії.

Як виявилось, останнім часом на ньо- го претендують суд, райвиконком, музична школа і Будинок піонерів. Чому райви- конком — мені сказати важко. По ідеї

краще б уже претендував міськвиконком, котрий свого приміщення взагалі не має. Не час і не місце зараз говорити про стосунки міської і районної Рад, але з усіх розмов у Новоукраїнці мені стало зрозумілим, що доки не буде наведено порядку в управлінських стосунках, усім буде погано. Це стосується, як вам не видасться дивним, і нашої теми, тобто Будинку піонерів.

Справа у тому, що в Новоукраїнці, де стільки невирішених проблем, одне райкомівське приміщення погоди не зро- бить. Слухаючи причетних до цього лю- дей, як з боку Будинку піонерів, так і музичної школи, я ніскільки не сумніваюсь, що конфлікт цей заведе у тупик. Ну скажіть, чи можу я виступити проти музичної школи, в якій навчається до двохсот дітей. /До речі, вважаю не- коректним лише на цій підставі судити, кому потрібніше нове приміщення: му- зичній школі чи Будинку піонерів, де, як відомо, навчається значно більше дітей/, і разом з тим, чи можуть співробітники Будинку піонерів запідозрити в нелояльності до них. Але справа ось у чому. Стоїть у Новоукраїнці пам'ятник застойної епохи, символ нашої показухи, помпезний Будинок культури. Більше часу стоїть порожнім. Т.В.Тоток виступала на засіданні райвиконкому, щоб з'єднати Бу- динок культури і Будинок піонерів, адже не секрет, що піонерська діяльність зараз проводиться переважно в художньому на- прямку.

— Але це мертве діло, — вигукне Тетяна Василівна. — Хіба наша культура і освіта порозуміються? Це як дві різні планети.

Т.В.Тоток вважає, що був би прекрас- ний вихід, якщо вже таке протистояння

між освітою і культурою, щоб музична школа поселилася в Будинку культури. "Ви, мовляв, одна фірма, помиритеся". Але музична школа не згодна, аргумен- туючи це тим, що їм потрібні класи для індивідуальних занять, а не парадні зали. "Приміщення райкому нам цілком підходить", — запевняли викладачі школи Н.О.Титаренко і С.В.Клюєнко. Підтримувала їх у цьому і Т.І.Харькова. Правда, у Тетяни Іванівни була ще й інша ідея. Особисто мені вона здається найкращою. Ось коротко її суть. На території Но- воукраїнки є ще три маленькі Будинки культури, адже тут три колгоспи. Ці за- кладки культури знаходяться на бюджеті міста.

Недавно збудували прекрасний Будинок культури на цукровому заводі, але фінансувати його діяльність повинно місто. А чому б гуртки центрального Будинку культури не переселили на цукровий за- вод, а це приміщення віддати дітям? Правда, хороша ідея? Мабуть, значно краще, ніж ділити шкіру невідомого медведя. Адже приміщення райкому поки що не на балансі міста і невідомо, як буде надалі. Директору Будинку піонерів, прав- да, відмовлялися від ідеї перебратися в райком партії не хочеться. "Я б відмовилась, — говорить Тетяна Василівна, — якби одночасно з нашим переселе- нням у приміщення центрального Будинку культури, музична школа поселилася в приміщенні колишнього райкому. Якщо цього не буде, я буду домагатися свого. Бо загроза залишитись ні з чим. І нам, і музичній школі".

Переселення, переселення... Було ко- лись в історії велике переселення на- родів. Наш нинішній неспокій нагадує мені пародію на таке "велике пересе-

лення народів" у нашому місцевому мас- штабі".

Слід сказати, у Новоукраїнці будується дитячий центр. Тетяна Іванівна Харьков- ка показувала мені проект, розповідала. Є за тим проектом і новий Будинок піонерів, про що нагадав Тетяні Тоток директор музичної школи О.А.Зазимко. Але не треба володіти можливостями хо- ча б паршивенького астролога, щоб пе- редбачити, коли його збудують. А оскільки Тетяна Тоток людина нормальна, то сидіти і чекати біля моря погоди у неї немає наміру.

Я приїхала у Новоукраїнку з метою захистити Будинок піонерів. Правда, від кого конкретно його захищати, поки що не знаю. Від міської Ради захищати на- чебто й не треба. Та й сама Тетяна Василівна Тоток не з тих, хто сидітиме, чекаючи доки її захистять. Якщо треба, не те що до депутата В.С.Панченка дістанеться, до самого Леоніда Макаро- вича. Однак долю Будинку піонерів у Новоукраїнці буде вирішувати не Кравчук, не Панченко і не "Молодий комунар". Ми за те, щоб її вирішував здоровий глузд районного керівництва. Треба зро- бити так, щоб через деякий час знову не виникла проблема "великого пересе- лення". Діти заслуговують того, щоб на них не сипалась штукатурка, як і того, щоб оповідання класика про долю дітей підземелля не викликало моторошних асоціацій. Віддайте їм райком партії, віддайте їм Будинок культури, переселіть їх у палаци, тільки тоді ви будете нацією гідною поваги і... майбутнього.

В.ЛЕВОЧКО.
Новоукраїнський р-н.

Ваш улюблений предмет у вузі?

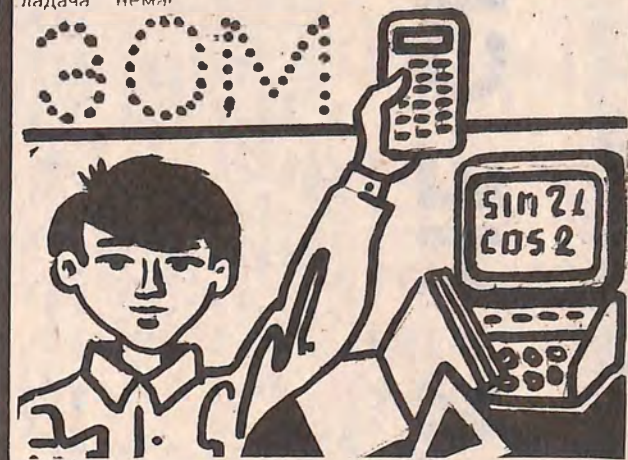
Один предмет назвали 48 % випускників, два — 21 %, три — 21 % більше трьох — 5 %, не назвали — 5 відсотків.

Жоден із випускників не назвав улюбленим предметом науки суспільного циклу 74 % май- бутніх учителів філологів улюбленими предметами назвали філологічні науки. 32 % — предмети психолого-педагогічного циклу, інші — 5 %. Більше третини студентів віддають перевагу сучасній українській літературній мові та методиці викладання української літератури. До вподоби майбутнім учителям українська література 127 %/, зарубіжна література 122 %/. Частина студентів 114 %/ відмітила, що їх улюбленими предметами є народознавство, російська література, давня ук- раїнська література, методика викладання ук- раїнської мови, усна народна творчість, етика.

Ваш улюблений викладач? За що Ви його цінуєте?

У переважній більшості випускників є улюблені викладачі. Філологи назвали 12 прізвищ, здебільшого тих, які викладають фахові дис- ципліни. Найбільше "голосів" набрав доцент ка- федри української літератури, народний депутат України В.С.Панченко. /"Має глибокі знання, оригінально викладає матеріал, подобається як лю- дина"/.

Своїх улюблених наставників студенти цінують за інтелект та глибокі знання /"Люблю за його знання предмету"/, педагогічні здібності /"Досвідчений педагог", "Розуміє студентів", "Вміє розповідати, хочеться слухати її мову"/, методичні вміння /"Цікаво веде лекції", "Вміє подати ма- теріал"/, людські якості /"Інтелегентна людина", "Добре ставиться до студентів", "Привітний, про- стий, веселий", "Вимоглива до себе та інших принципова"/. 5 % студентів не відповіли на запитання, а в одного студента улюбленого вик- ладача немає.

Найбільш значимі риси вчителя

Найбільш значимими, на думку завтрашніх учи- телів, є професійні якості. Серед них — любов і повага до дітей 180 %/, досконале знання предмета 164 %/, вимогливість до учнів 148 %/, дотримання педтакту 137 %/. Тільки одиниці назвали професіоналізм, майстерність, ор- ганізаторські здібності.

14 відсотків опитаних віддають перевагу мо- ральним якостям учителя: доброта, чуйність, лю- дяність, справедливість. Два студенти назвали порядність та чесність.

10 % студентів у числі найбільш значимих рис учителя назвали принциповість, стриманість, наполегливість. Тільки 5 % студентів назвали дис- циплінованість, урівноваженість.

Отже, сучасний вчитель, на думку студентів, любить дітей, знає предмет, вимогливий, добрий, чуйний, принциповий.

Нам приємно констатувати, що студенти педінституту із вдячністю говорять про свою "аль- ма матер", яка дас їм ґрунтовні знання із фаху, формує педагогічні вміння та навички. Радє та- кож, що більшості випускників подобається філологія. Надіємося, що майбутні вчителі будуть нести своїм вихованцям любов до рідного слова та рідної культури.

Підготував В.ЛИКОВ,
доцент педінституту.

Сторінка для учнів шкіл, ЛТЧ, технікумів, студентів та педагогів

МОСКВА ТАК НЕ СВЯТКУЄ...

З Юрієм Івановичем Сриковим ми познайомилися на минулорічному Дні міста Кіровограда. Соліст відомого колективу духового оркестру військово-диригентського факультету московської державної консерваторії Юрій Сриков любить бувати у нашому місті ще й тому, що це місто його батька. І, зрозуміло, відмовитись від запрошення головного режисера концертної частини свята А. Є. Короткова музикант не захотів. Але цього року Сриков виступав не лише з духо-

вим оркестром. Разом із своїм другом московським лікарем Андрієм Дербиліовим Юрій представив як автор-виконавець. Після концерту на площі, де москвичі слухали сотні кіровоградців, ми спробували поговорити з гостями нашого свята. Я говорю "спробували", бо графік наш був таким жорстким, що не до "парламентських балачок".

КОР.: Ой, друзі, скажіть, що там у вас у Москві діється?

Ю. СРИКОВ: Атмосфера важка. Але треба

сказати, що після путчу вона значно стабілізується.

Андрій ДЕРБИЛОВ: І сподіваємося, що настануть часи, коли нас не зустрічатимуть словами: "Що там у вас діється".

КОР.: Просто я люблю Москву. До речі, Україна проголосила Акт про незалежність...

Ю. С.: Ми знаємо. Ну що ж, це цілком природно. Але я переконаний, на наші стосунки це ніяк не вплине. Нікуди ми один від одного не дінемося. "Нам

не прожить друг без друга".

КОР.: Ну ось, ви заговорили віршами, значить ближче до діла. Я рада вашому успіху у кіровоградців. Правда, сама я люблю слухати авторську пісню у більш інтимному колі. Мені здається, така пісня розрахована на "контакт душ".

Ю. С.: Я з вами згоден. Авторська пісня — це той жанр, що не зіпсований комерцією. Пісня ця не продається. Я бачу в цьому її особливу принаду.

КОР.: Ви виконуєте лише свої пісні?

Ю. С.: Ні, чому ж. У нашому репертуарі Володимир Висоцький, Олександр Галич, Юрій Візбор, Вадим Єгоров, Вероніка Доліна...

КОР.: Юрію Івановичу, про що ви любите співати?

Ю. С.: Про людину. Про духовні моменти, яких не вистає у нашому спілкуванні. Про це моя пісня, яку я б хотів згадати: "Приходьте ко мне". Приходьте просто так, поспілкуватися, адже найбільший дефіцит

не речі, а людське спілкування.

КОР.: А ви, Андрію, чого мовчите?

А. Д.: Я люблю співати про... любов.

КОР.: Подобається наше свято?

Ю. С.: Прекрасно. Весело, відкрито, вільно... Вмієте ви святкувати. Москва так не святкує.

КОР.: Вчетверте приїдете?

Ю. С. Обов'язково.

В. ЛЕВОЧКО.

ЛІКУЙСЯ САМ, як бабка не допоможе

Вирішила внести свій невеликий вклад у справу оздоровлення людей. Адже воно в час підвищеної радіації, небезпечної екології і незадовільного харчування має особливе значення. Пропоную вашій увазі добірку книг, які є в читальному залі обласної наукової бібліотеки ім. Н.К.Крупської. Їх автори — досвідчені лікарі, психологи. Написали свої книги на основі практики роботи з пацієнтами, вивчаючи стародавні праці цілителів різних народів.

У людському тілі існує дві сили. Одна — сила розуму, друга — сила життя. Кожному з нас потрібно підтримувати рівновагу цих сил. Саме завдяки гармонії душі і тіла йогини живуть довго і повноцінно. Думаю, що й серед вас знайдуться бажаючі прожити відміряний Природою вік — 150 років. Книга М.Г.Фадєєвої "Найти здоровье" /Минск: Полюмя, 1990. — 160 с./ — саме для таких людей. З її допомогою ви знайдете відповіді на питання: — Чи вмієте стояти, ходити і лежати? — Як протистояти старінню? Які вправи виконувати при деяких хворобах?

У розділі "Корисно знати" йдеться про догляд за очима, зубами, дні голодування і навіть... мовчання! /Виявляється, воно потрібне для здоров'я теж!.

В умовах нервового напруження нам потрібна жива, діюча система фізичних навантажень. Лікар-методист пропонує загальнодоступні вправи хатха-йоги-асани. Вони вдосконалюють тіло в цілому, зміцнюють психіку. Знімки відповідних вправ допоможуть вам у заняттях. Хатха-йога служить фундаментом для філософських систем, оскільки

вважається, що хвора людина не може філософськи мислити.

Книга Р.І.Водейка, Г.І.Мазо "Как управлять собой" /Петрозаводск: Карелия, 1990. — 64 с./ популяризує метод аутогенного тренування. Подолати нерішучість, зосередити увагу і звільнитись від непотрібних сумнівів, позбутися зайвого хвилювання допоможе вам саме курс АТ.

Зупинюся на розділі "Зір, колір і твій стан". Він розкриває такі цікаві питання: чому наші очі відпочивають на зеленому фоні? Як кольори впливають на емоційний стан людини? Ав-

тори навіть радять нам вдягатися відповідно до цих даних з тим, щоб приносити естетичну насолоду навколишнім /а також мати успіх у людей!.

Практичні рекомендації містять і формули словесного самонавіювання: заспокоїливі, тонізуючі, проти безсоння, для зібраності і віри в свої сили. Остання нам, молодим, особливо потрібна.

Зараз кожен має можливість купити книгу типу "Тайны знахарей" і навіть /якщо насмілились/ випробувати один з рецептів. А чи слід вірити таким

виданням? Можливо, в багатьох із вас після прочитання книги Болтарович З.Е. "Народна медицина українців" /Київ: Наукова думка, 1990 — 230 с./ усі сумніви зникнуть.

Нині існує низка наукових методів, які ввійшли в медицину з народної лікарської практики. "Професіоналами" вважались колись у селах костоправи, знахарі, бабки-повитухи. Саме їх досвід потребує тепер вивчення і розповсюдження, тому що має раціональне зерно. Прості ж селяни запобігали хворобам і відганяли їх словесною магією. В цьому дослідженні прикладна медицина переплітається з етнографією, тобто її місцем і роллю в житті народу. Методи зцілення, пошук і приготування ліків дуже різноманітні в етнічному і регіональному плані. Такий підхід дає змогу виявити спільне в методах боротьби за здоров'я українців, білорусів і росіян. Це співставлення автор проводить невимусовно, наводячи цікаві приклади.

Завершується праця списком використаної літератури, серед якої книги і журнали статті к. XIX ст., що не втратили наукової цінності, архівні і зарубіжні видання, рукописи. Автор наступної книги наводить рецепти, спрямовані на звільнення людини від хворобливого стану. Він розповідає про деякі методи, що з успіхом застосовуються при цілому ряді хвороб. Їх можна використовувати самостійно, бо всі вони нешкідливі. Мета книги Уманського К.Г. "Рецепты, забытые медициной" /М.: Юрид. лит., 1990. — 133 с./ — підвести читача до глибокого пізнання самого себе, навчити визначати мету своїх можливостей.

А.КОРІНЬ.
бібліотекар обласної наукової бібліотеки ім. Н.К.Крупської.

МОНОЛОГ
О ГОРОДЕ

Сл. Владимира Пария
Муз. Андрея Фоменко
и Владимира Пария

Кировоград. Кировоград —

Усталый сад ночных аллей.

В пыли фонарики горят,
Красуясь старостью своей.

Забор, что ветхий инвалид.

Сносимой улицы мольба,
Где одинокий глаз глядит

Из-под потемкинского лба.

Гуляй ты поле, трин-трава,

Чтоб крики пьяных веселей

И на земь падают слова:

"Земля дедов. Земля царей"

И старой веры бог и черт.

И новой веры свет и

тма.
Но лишь шатались у ворот

Под утро пьяные дома.
Бредет каскад усталых лиц.

Усталых душ мятежный сон,
Взамен роддомов и боль-

ниц —
Лишь морг обкомовских колонн.

И анекдотов старый стиль,
Что нет ни денег, ни

квартир.
Тебе урановая пыль

Проела легкие до дыр.
Мой милый город, как жи-

вешь.
Какие видишь явь и сны.

А у меня на сердце
дрождь.

Как отшумевший смех весны.
Ты воскресал, чтоб уме-

Но лизветинская твердь
Осталась в сердце у меня.

Я грусть твою, ты боль —
моя.

Ты моего покоя вор.
Что сердцем стиснутым

скрипя
Во что ты верил до сих пор

И что снесется — не беда
Забора старый инвалид

Но пусть восточная звезда
Под южным месяцем го-

рит.
Кировоград. Кировоград.
Усталый сад ночных аллей.

В пыли фонарики горят,
Красуясь старостью своей.

Течет ингульская вода
И зданий взорванный кас-

кад...
И утекает в никуда —
Кировоград. Кировоград.

Життя — жорстока річ. Воно, як мала дитина, що бавиться зі своїми іграшками: або приголубить, усміхнеться і відразу робить нас щасливими, або ж кине у темний кут і, здається, вже й забуло...

Скільки ж серед нас таких забутих, відкинутих? Знехтуваних раз і назавжди чи лише на часину, з вини або без вини... Знехтуваних долею чи то нами самими. Історія людства повна розділення. Розділ людей відбувається з різних мотивів, але призводить він до досить схожих результатів, — страждання і горя. Особливо розділення не природне, а видумане, виношене нами ж. Це — поділ на «хороших і поганих».

Традиційно вважається, що таке почуття, як кохання — щасливе, і на жаль, нерозділене, ревності, зрада мають право на життя тільки поміж представниками протилежної статі — чоловіком і жінкою. Все інше — заборонений плід, табу. Хто і коли наклав його? Споконвічно, від того дня, коли людство ще тільки починало перші неспілі кроки у прадавній глибині космічної безмежності, вище перераховані почуття, що мають науковий термін гомосексуалізм, були притаманні і двом особам однієї статі...

Найбільш поширені такі взаємини, кажуть, у в'язницях. Вимушена тривала самоізоляція чимало гурту чоловіків чи жінок неодмінно призводить до статевих контактів. Але у переважній більшості випадків там — це все ж таки проти-природне явище, адже фізично кволих і слабодухих ув'язнених роблять «півнями» силоміць їхні більш жорстокі колеги по зоні. Особливого вибору з цієї причини у пасивних гомосексуалістів за ґратами немає. Вітм, вважаю, що ці нещасні дуже далекі від справжніх «голубих», адже такими їх зробило і робить оточення, у конкретному випадку — табірне.

Я ж хочу розповісти про справжніх гомосексуалістів. Такими їх зробила матінка-Природа. І вони самі ні в чому не винні. Ні перед Богом, ні перед людьми...

Зустріч перша

...Йому хотілося побути наодинці з собою. Хлопці швидкою ходою пролягували по алеї до бару, щоб поласувати кавою. Їхні розмови, жарти до нього ледь-ледь долітали, розчинялися на півдорозі. І відстав він од цих хлопців не тільки в прямому розумінні, а й переносному.

«Я не такий, як вони», — блідшало змарніле обличчя в судомі болю... Юнак довго уникав розмови зі мною, при зустрічі ховав очі, які все частіше наповнювалися туманними слюзинками. На контакт довго не йшов. І все ж одного разу, певно, не витримав, вихлюпнув у відчай наболіле, яке носив у собі рік, два, вічність?..

— Невже я перед Богом чимось завинив, що він так ранить мене? — сумно промовив Сергій. — Навіщо знати тобі мій біль? Щоб посміятися? Його очі запалали відчайдушною рішучістю.

— Мене можеш не боятися, я не з тих людей, які цікавляться чужим лихом тільки для власної розваги... Що то за рана у твоїй душі, хто її спричинив?

— Є речі, про які не завжди можна наважи-

нагадує мені обличчя найдорожчої для мене людини, Валерія. Нині його вже немає, загинув в автомобільній катастрофі. Без нього мені життя не мило. Коли ховали його, хотілося тільки одного — щоб і моя могила була поруч... У ту хвилину ніби все зупинилося для мене на світі білому. Хай вибачать мені дівчата, котрим я подобався, але в собі ніякого потягу до них я не відчував. Я мав єди-

не гріх — так тиснути на серце, мучити його, бути немов би актором, який виконує на сцені роль «повноцінної людини». А може, так сумує моє серденько, бо відчуває, що незабаром скінчиться його биття...

Зустріч друга

— Одного разу я одержав телеграму-запрошення на весілля до столиці, — неквапливо почав свою розповідь Ігор. — Не з порожніми ж руками їхати — пішов у магазин, почав вишукувати дарунок. Аж раптом підійшов один знайомий, Віктор.

— Що купуєш? — запитав.

— Шукаю дарунок своєму товаришеві, у нього весілля у Києві.

— Знаєш, я щось давно не бував у столиці, дозволь мені поїхати з тобою.

— Справа твоя, — стелю плечима. На жаль, тільки вже там, на весіллі, яке відбувалося у столичному ресторані, я відчув, що щось негаразд. Придивляюся до поведінки свого супутника, поки не зрозумів, що це гомік... Він почав контакти з боярином нареченого, не відходив від нього ні на хвилину, танцював, обіймаючи його за талію.

Мені ставало незручно перед своїм товаришем Павлом (женихом) за таку поведінку знайомого, яке продовжувалась і в будинку нареченого в Броварах під Києвом. Тож після весілля додому повернувся один. Віктор залишився там. А через тиждень чи два, не пам'ятаю, одержую листа від Павла, в якому він повідомляє, що з дружиною через тиждень розлучився. Що всі ці дні Віктор гостював у нього вдома, а одного разу, коли Павло був п'яний, той задовольнив своє бажання з ним у ліжку. А згодом став розповідати різні брудні наклепи на мою адресу, що нібито і я прагнув побути з Павлом.

Коли прочитав листа до кінця, одразу ж поїхав туди, щоб у всьому розібратися. Та Віктор уже зник. Звичайно, Павло не повірив його словам. Адже ми стільки товаришували, спали в одному ліжку, і подібних випадків, зрозуміло, ніколи не траплялося. Заспокоєний, я повернувся додому. А там... Справа в тому, що Віктор поставав таку інформацію про мене повідати моїм. Я знову кинувся розшукати його, та він узагалі кудись вибув з області. Може, й краще, адже я ладен був його порішити на місці.

Як я не присягався вдома, що ніколи не був гомосексуалістом, не мав жодного «протилежного» акту, ніхто не йняв мені віри. А потім... почали бити, навіть ногами, куди завгодно, мовляв, ти зганьбиш сім'ю нашу і все таке інше... Яюсь не витримав, вискочив в іншу кімнату, схопив шинура від праски, зробив зашморг, та мої його перерізали. Однак

зупинити мене вже було важко — спересердя побіг до річки топиться. Уже хотів пірнути стрімголов у воду зі скелі, як хтось рішуче схопив за плечі. Це був молодий хлопець, водій, який саме в цей час проїжджав повз річку. Притиснувши мене до грудей, він промовив: «Дуренький, не губи себе, що з тобою?»

І довго-довго не відпускав, наполягав розповісти про все, що трапилося. Я розповів. Додому не повернувся. Геннадій (так звали юнака-водія) забрав до своєї оселі. Але мені повсякчас вчувалися слова рідних: «ти гомік», засинав і вставав із ними, вони стали моїм прокляттям, я божевільний од них. І... одного разу змовив свого рятівника зробити мене «таким». У цьому йому не дорікаю, на такий вчинок штовхнув його я сам, а мене у свою чергу ті, хто не вірив слову, чесному слову!

Через деякий час родичі розшукали мене, вибачилися, та було вже запізно. Я скуштував той заборонений плід. І він видався солодким. Чому? Можливо, у мене вже були якісь природні якості для такого збочення? Не знаю.

Про своє «падіння» я повідомив Павлова. Він потім картав себе, звинувачував, що якоюсь мірою сприяв такій життєвій долі, та я все ж таки, не за своїм бажанням, змушений був відмовитися від дружби з ним.

З тих пір уникаю знайомств і взагалі тримаюся від людей подалі. А ось сьогодні стало ще важче. Чомусь пригадався мій рятівник, перед яким буду, мабуть, усе життя в боргу, потяг до нього... Він не принижував і не принижує мене будь-де. Він шукає зустрічі зі мною, а я уникаю, думаю: може, пощастить себе перебороти? Але... Тепер це вже буде боротьба у подвійному розмірі, тому що на моєму шляху зустрівся Віталій. Він спроможний замінити відсутність Геннадія. Яюсь Віталій сказав: «У нас з тобою є щось спільне, ти мені подобався». Віталій відчув мій біль, запрошував кілька разів до себе додому на чашку чаю. Та я відмовлявся, чомусь боявся його, здавалося, що він мене переслідує. Тільки за третім разом не зміг відмовитися, погодився на пропозицію завітати у гості. Він виявився нібито добрим, гостинним. Усе добре розуміє, навіть помітив, що мені чогось не вистачає. Але я не наважуюся сказати, чого...

Стає невимовно радісно, коли пройдуся із ним просто так, удвох, містом, сиджу поряд, п'ю чай, спілкуюся. Проте ніколи не дозволяю собі дати привід, аби він здогадався про мій «дефект». А на душі так тяжко...

Навіщо він зачепив мою болючу рану?

Для чого він зустрівся мені на моєму шляху?

Хай буде проклятий той день і та година!

Скільки сліз довелось мені пролити уночі, коли залишався у нього спати в іншій кімнаті!

Та хто там засинав, коли перед очима була його гін, притискав до серця його знімок. І знову вчувалися оті слова рідних...

Серце моє обпикалося кров'ю, щось перекивало дихання...

Але здавався, переборював себе, аби не помітив і не дізнався Віталій.

Яюсь ми заговорили про смерть, і Віталій мовив, сміючись, до мене: «Я тобі пам'ятник зроблю чи то квіти принесу на могилку...»

Ці слова запали мені в голову. Ось поглянь на мою руку, хотів покінчити з собою... Але і тут смерть відвернулася від мене... Та все одно вона зазирає у мої очі. Життя перестає бути для мене цінністю. Здається, що Віталій не встиг зрозуміти це вчасно... Та й навіщо? Адже його бажання — принести на мою могилку квіти... Що ж, я буду і цьому радий.

* * *

Як складеться подальша доля цих двох юнаків? Особливих ілюзій я в цьому плані не маю. Суспільна мораль і оточуючий світ й досі немилосердні до таких, як вони.

Газета «Аргументы и факты» опублікувала підсумки соціологічного опитування. 30 процентів населення за смертну кару гомосексуалістам... Але ж вони не винні. Ні перед Богом, ні перед людьми. Бог простить. І зрозуміє. А ми?..

Ми червоніємо при словах «гомосексуаліст» і «презерватив», але не червоніємо від порнухи в кіосках, від сексуальних книжечок, що ними торгують у Кіровограді, не соромлячись дітей. Як же можна бути впевненим, що у вашому поколінні не народиться дитина з гомосексуальними нахилами? Чи зможе хтось із вас віддати своє дитя під смерть? Чому мовчите? Віддайте свою доньку чи сина на кару, візьміть камінь і киньте в них. Ото ж то й воно, що яка б дитина не народилася, а батькам її шкода. Адже від цього у нас, як і в усьому світі, ніхто не застрахований. І нарешті, не варто допикати людину принизливими допитами. Не вимагайте зізнання і тим більше не посвячайте в свої сумніви інших людей. Люди з нетрадиційними сексуальними нахилами німі — вони не можуть при всьому бажанні розповісти батькам, родичам чи знайомим про свої інтимні хвилювання, особливо коли ці переживання їх самих лякають.

І найважливіше. Якщо така людина поділилася з вами своїми проблемами чи то іншим шляхом ви дізналися про них, не робіть із цього трагедії, якщо навіть для вас це і справді сильний удар. Адже з природою не посперечася а втручання може закінчуватися думками про квіти на могилці...

Л. САВИЦЬКИЙ.

P. S. Для тих, хто прочитавши цей нарис, упізнав деякі свої власні проблеми, ми друкуємо номери «телефону довіри» у Москві, подзвонивши по якому ви зможете одержати потрібну вам допомогу, навіть не називаючи себе: 417-97-05; 417-97-15.

тись розповісти, навіть найріднішій людині. Я... я пранув накласти на себе руки. Скажу навіть більше: цієї думки не полишив і зараз. Але мене брав острах: а як раптом хтось у цю хвилину помітить... і врятує. Тоді ще гірше будуть дорікати, тицятимуть пальцями у вічі.

— Я знаю, що моя розповідь може викликати подив у тебе, — додав після деякої паузи Сергій. — Я довго замислювався: навіщо мені жити? Навіщо, коли ніхто не розуміє, коли до тебе ставляться з презирством. Он, глянь, — його руки ледь помітно затремтіли, він витягнув сигарету, почав швидко припалювати. Сірники згорали один за одним, а сигарета так і не почала тліти. Ручко кинув її під ноги, затоптав. Ручки затремтіли сильніше. — Там... біля бару хлопці, один із них... той. Він

ного свого Валерія. Часто тепер відвідую його могилку, хотів одного разу, біля неї випити отруту, та на ту годину на цвинтар прийшли якісь незнайомі старенькі бабусі. Врятували, — саркастично посміхнувся мій співрозмовник. — Навіщо?..

Я мимоволі відвів очі від його палаючого обличчя. А він продовжував:

— Я щомиті стримував себе від останнього кроку. Минав час, а на серці ставало все важче. А потім (якби повернути все назад!) я розповів отому хлопцеві, теж Валерію — така вже, певно, в мене лиха доля — про його схожість із моїм, про свої почуття. Важко сказати, на що я сподівався. Можливо, на те, що схожість втамує мій біль... А він став глузувати. Здається, до злочинця краще поставилися б. Мені лише за двадцять, а життя все менше цікавить. Та чи

Секрети бойових мистецтв світу

Шановні читачі! Враховуючи ваш постійний інтерес до східних єдиноборств та численні листи, що надходять до редакції з проханням детальніше розповісти про той чи інший їхній різновид, ми розпочинаємо публікацію глав із знаменитої книги (у нас — відомої тільки професіоналам) Джона Ф. Гілбі «Секрети бойових мистецтв світу», яка до цього часу ще не видана у нашій країні. Редакція планує продовжити публікацію і в наступному році, тож поспішіть передплатити «Молодий комунар». Запам'ятайте: ціна «Секретів бойових мистецтв світу» на чорному ринку становитиме (за умови видання!) 50—100 карбованців, а то й більше, враховуючи інфляцію. Ви ж маєте змогу отримати її (і не тільки її, а й багато інших рідкісних матеріалів на цю тему) усього за 9 крб. 60 коп. — саме такою є передплата ціна на «Молодий комунар».

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

«Змагатися за знання — у цьому є задоволення, таке ж, як від насолоди змагання з красивою жінкою». Г. С. Галіфакс.

Абат Сей, коли у нього спитали, що він робив під час французької революції, відповів: «Намагався вижити...»

Починаючи з раннього віку, я вивчав мистецтва виживання. Гадаю, навіть раніше, ніж зрозумів, що дівчата відрізняються від хлопців. Це вивчення продовжується і зараз, і мій шлях у ньому пройшов через дуже спеціалізовані мистецтва, які стали популярними, і пізніше — до таємних особистих методів. Бо я дуже рано відкрив, що найменш відоме — це далеко не завжди найменш ефективне.

Це знання вперше прийшло до мене одного разу, коли мені було 14 років. Я йшов разом з двома хлопцями, років на десять старшими від мене, крізь парк. Вони були кращими вуличними бійцями у містечку;

ніколи не обговорювалося питання, хто міг би їх побити — ніхто цього не міг, але билися об заклад — хто з них сильніший.

Не пам'ятаю, чому опинився разом з ними (це ж бо була честь для хлопця того віку). Як би там не було, на півдорозі ми натрапили на бідно вдягненого метиса похилого віку, що недбало спирався на дерево та з задоволенням пихкав трубкою.

Хлопці були нахабні і голодні. Це поєднання та плюс така мета — було надто принадно для них. Обігнавши мене, вони накиннулися на цю стару людину. Він спокійно продовжував палити трубку. Зненацька вони одночасно вдарили його з обох боків по обличчю. Потім задоволено захихотіли і відійшли у бік. Та... старий не впаав. Більше того — вийняв трубку із рота, витрусив попільничку піджака і сказав: «Вам, здається, щось потрібно?» Для кожного з обох хлопців це була чудова можливість довести, що він сильніший — просто залишитися на місці. Та ніхто не захотів це

зробити. Обидва швидко побігли геть...

Згадуючи цей давній епізод, гадаю, старий був настільки майстром, що йому навіть не треба було демонструвати своє мистецтво. Він показав тоді мені найвищий принцип боротьби — зробити так, щоб не треба було боротися. Його особистий захист був достатній, щоб випадники швидко чкурнули звідси. В цей день почалися мої пошуки в галузі методів боротьби без зброї.

Я пройшов у них через популярні види європейських бокса та боротьби — до дзюдо, айкідо, карате-до, китайського боксу. Зараз вони завоюють усе більшу популярність у всьому світі і стають відомі багатьом. Але що можна сказати про більш засекречені, овіяні легендами, майже містичні з точки зору звичайної людини особисті методи, які ніколи не входили в жодну з програм популярних шкіл? (Про деякі з таких методів «МК» розповідав у серії публікацій «Ніндзюцу» — мистецтво бути терплячим. — Ю. Л.) Хто може що-небудь повідомити про них?

Вивчаючи загальноприйняті методи, я зустрічав відомих майстрів, здатних на дивовижні демонстрації чого мистецтва з дуже особистими засобами боротьби. За допомогою лестоців, обману, жебрування і просто крадіжок я взяв про ці езотеричні системи бойового мистецтва стільки, скільки в змозі взнати яка-небудь жива людина. Видавець переконав мене описати їх, щоб читачі мали змогу ознайомитися з ними і вивчити їх.

Два зауваження перед тим, як почати. Перше: ці езотеричні (тобто таємні, сховані від ока непосвяченого — Ю. Л.) методи небезпечні, дуже небезпечні. Багато людей були вбиті ними у процесі їх вивчення та вдосконалення. Тому — будьте обережні! Тренуючись з товаришем, працюйте над швидкістю та технікою рухів. Силу залиште для маневрів, важких мішків із піском тощо. Друге зауваження: я не Фолкнер. Те, про що розповідатиму тут, базується на моїй власній пам'яті та нотатках, тому можуть бути і деякі неточності. Я свідомо пропускав несуттєві, на мій погляд, деталі та різні «прикраси», декорування стилю, які могли б драматизувати ситуації. В цьому не було потреби, бо драматизм був присутній у діях та словах майстрів і я не мав бажання щось змінювати.

Гадаю, читач зможе засвоїти філософію боротьби з моєї книги. Я впевнений, що він навчиться тактиці. Він повинен вчитися старанно і зосереджено. Він повинен зробити техніку боротьби своєю власною. Безумовно, від цього його життя збагатиться. У мене, в усякому разі, було саме так.

Вересень, 1962 р.
Джон Ф. Гілбі.
Рейк'явік, Ісландія.

ДОТОРК ВІДСТРОЧЕНОЇ СМЕРТІ

Удар фатальний був пачаткою смерті.

П. Уайтхед.

Багато років я чув про «доторк відстроченої смер-

ті». Про нього сповіщали різноманітні корейські, японські та китайські джерела. Це здавалося мені абсурдним. Зрозуміло, що добре сконцентрований і завданий у потрібне місце атем (удар) може відправити будь-яку людину на той світ — це може продемонструвати кожен майстер. Та як можна повірити, що легкий доторк, майже непомітний для жертви, може привести через два тижні, або два місяці до серйозних внутрішніх порушень, за якими часто слідує і смерть? Це здається вже занадто навіть для таємничого Сходу. Я теж не міг повірити, навіть після того, як протягом багатьох років бачив величезну кількість неймовірних речей...

Під час своїх тренувань і спостережень в залах карате у Тайбеї (Китай — Ю. Л.), я ніколи не був близько до того, щоб побачити це. У 1955 році я поїхав на Тайвань. Там зустрічав багато різноманітних обдарованих боксерів — людей, які розбивали цеглини з тою ж легкістю, з якою ваша дружина чи мати розбиває яйце об скороворідку; людей, які вміли легенько доторкнутися до вашого тіла і відразу викликати появу яскраво-червоної кров'яної смуги у самій верхній шкірі; людей, які могли утримати вагу більше 200 фунтів (1 фунт — 0,45 кг. — Ю. Л.) на своєму статевому органі; людей, які легко могли занурити руку до ліктя у невідготовлену, нерозпушену і доволі тверду землю; людей, які підпалювали власні пальці... Та мені ніколи ще не доводилося бачити «доторк відстроченої смерті», і у 1957 році я готувався до від'їзду.

(Далі буде).

Підготував Ю. ЛЕОНОВ.

Реклама

Оголошення

Реклама

ВІДЕО — це день учорашній, супутникове TV — СЬОГОДНІ, ЗАВТРА, ЗАВЖДИ

Якщо ви хочете знати найостанніші новини світу в будь-який час доби, бачити спортивні, розважальні, музичні програми, сучасні відеокліпи кращих співаків світу,

ВАМ НЕОБХІДНА УСТАНОВКА СИСТЕМИ СУПУТНИКОВОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

для індивідуального прийому програм, що транслюються супутниками Європи і США. Передачі через систему супутникового телебачення допоможуть вам розбавити ваш відпочинок, науково-популярні програми європейськими мовами дозволять набути

навичок розмовної мови, енергійні люди дістануть цілодобову інформацію з кон'юнктури попиту і пропозицій, рівня світових цін, реклами нової продукції. А мультики дадуть радість Вашим дітям!

ЯКЩО ВИ ЗАЦІКАВИЛИСЬ, НАШ ММЦД «ПОГЛЯД»

залюбки допоможе вам придбати і, за бажанням клієнта, виконати монтаж і налагодження комплексу обладнання вітчизняного виробництва або провідних фірм Японії, Голландії, Німеччини, Кореї.

Центр гарантує технічне обслуговування систем протягом 1 року.

Завжди раді бачити Вас за адресою:

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71. Міський молодіжний центр дозвілля «Погляд». Телефони: 22-76-52, 22-76-89.

ТУТ МОГЛА

БУТИ

ВАША

РЕКЛАМА

Загублений студентський квиток № 9102010, виданий Кіровоградським Інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Ігоря Анаголійовича ФОМІНА, вважати недійсним.

Молода сім'я із двох чоловік найме окрему впорядковану квартиру або частину будинку зі зручностями на тривалий строк. Телефонувати: 22-17-41 після 19.00.

Загублену залізкову книжку № 636, видану Кіровоградським педінститутом на ім'я Юлії Іванівни РИБАК, вважати недійсною.

Прошу знайти квартиру для молодят на один рік (гроші вперед за домовленістю). Звертатися по телефону в Кіровограді 23-96-69.

ШУК

Кіровоградському заводу по обробці напівфабрикатів та баншаних культур терміново потрібні на роботу робітники таких спеціальностей:

1. Начальник котельної на газовому паливі — (заробітна плата) — 330 крб.
2. Оператори очисних машин — 290 крб.
3. Оператори котельної IV розряду на газовому паливі — 250 крб.
4. Слюсарі з ремонту газового устаткування — 280 крб.
5. Слюсарі-електрики — 280 крб.
6. Електромонтери — 280 крб.
7. Слюсарі з ремонту устаткування теплових мереж і котельних — 280 крб.
8. Машиністи водопровідних насосних станцій та насосних станцій каналізації — 290 крб.

АДРЕСА ЗАВОДУ: м. Кіровоград, вул. Аджамська, 10 (Аджамський переїзд). Тел.: 24-72-25. Іхати автобусом № 120 до кінцевої зупинки «11 автобаза».

АДМІНІСТРАЦІЯ.

понеділок

■ 7 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 "Спадщина". Про відродження Свято-Покровської церкви у Кіровограді. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 17.25 "Фрески". "Ще не вмерла наша слава". 18.00 Телефільм "Гімназисти". 18.50 Реклама. Оголошення. 19.00 УТН. 19.30 "Хто ми...". Громадсько-політичний відеотижневик. Частина 1. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Українська жартівлива. Концерт. 21.30 "Хто ми...". Частина 2. 22.30 Вечірній вісник. 23.00 "Поступ". Мистецький альманах. 23.45 УТН. 0.00 Нічний телезал. Художній фільм "Вавилон XX".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

8.00 Мультифільм. 8.30 ТСН. 8.45 Концерт. 9.40 Фільм-дитяч. "Незвичайні пригоди Каріка і Валі". 1 та 2 серії. 11.45 Цирк на воді. 12.35 "Не люблю — не слухай". 13.40 Мультифільм. 13.50 Прем'єра телефільму "Краса світозарна". 15.00 ТСН. 15.15 Прем'єра короткометражних художніх телефільмів. 16.30 М. Гоголь. "Одруження". Прем'єра фільму-вистави. 18.00 Прем'єра документального телефільму "Від семи і старші". 19.10 Мультифільм. 19.20 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Фонтан". 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Пісня-91. 22.45 Авторське телебачення. У перерві — ТСН. 0.50 Концерт Д. Браун /США/ і джаз-оркестру під керівництвом О. Лундстрема.

УТ (2 ПРОГРАМА)

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.20 Наш сад. 8.50 "Мультимандрівка Нокі". Кіноконцерт. 9.40 Танці стародавньої Еллади. 10.00 "Театр, який я люблю". 11.00 "Сьогодні давайте думати". 11.30 Телевізійна інформаційно-комерційна програма. 12.00 "Здрастуй, країна героїв". Документальний фільм. 12.55 Хокей. Чемпіонат СРСР. "Динамо" /Москва/ — "Хімік". 15.30 Л. Бетховен. Симфонія № 4. 16.10 Мультифільм. 16.20 Чемпіонат Європи з футболу. Жінки. Збірна СРСР — збірна Угорщини. 16.55 "Ассоль". Художній телефільм. 18.00 "У дзеркалі естради". 19.00 Телефільм "Закарпаття: прогноз на завтра". 19.30 Телебірка інформує. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 "Повернення ісламу". 21.10 Телетеатр Росії. "Картяр". Ф. Достоєвського. 21.55 "П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 П'яте колесо /Продовження/. 0.20 Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. Фінал. "Чикаго буллз" — "Лос-Анджелес лейкерс".

вівторок

■ 8 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Документальний фільм "Дорога довжиною в півстоліття". 9.25 І. Карпенко-Карий. "Сто тисяч". Фільм-вистава. 11.40 Шкільний екран. 11 кл. Українська література. М. Куліш. Драма "97". 12.10 УТН. 12.20 Заключний концерт Всеукраїнського фестивалю авторської пісні та співаної поезії "Оберіг-91". 14.15 Доброго вам здоров'я. Чорнобильські діти в Криму. 16.00 УТН. 16.10 "Джерельце". Телеліцей української мови для малят. Передача 1. 17.00 "День за днем". (Кіровоград). 17.15 Провінційний експеримент. Теленарис. 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 УТН. 19.30 Студія "1 грудня". 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Дитяча година. 3 уроком німецької мови. 10.05 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 1 серія. 11.40 "Легенда". Документальний фільм. 12.00 ТСН. 12.10 Біржові новини. 12.25 Казки і притчі народів різних країн. 12.30 Футбольний огляд. 14.15 Телеміст. 15.00 ТСН. 15.15 "Дош у чужому місті". Художній телефільм. 1 серія. 16.25 Мультифільм. 16.50 Разом з чемпіонами. 17.05 Дитячий музичний клуб. 17.50 "Останній рейс "Декабриста". Теленарис. 18.10 Світ захоплених. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Політичні діалоги. 19.25 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 1 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Створимо вестерн. Кіносерпантин-клас. 22.20 Біржові новини. 22.35 Парламентський щоденник. 22.50 Музичний прогноз. 23.15 ТСН. 23.30 Прем'єра документального телефільму "Янтарна кімната". Кінець однієї легенди". 0.45 Бесіди з єпископом В. Родзянком. Передача 9. 1.05 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 1 серія. 2.40 Естрадний вернісаж.

УТ (2 ПРОГРАМА)

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Французька мова. 1 рік навчання. 8.45 Французька мова. 2 рік навчання. 9.15 Ритмічна гімнастика. 9.45 Розминка для ерудитів. 10.15 Бесіди про російську культуру. 11.00 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 13.00 "Олександрівське літо Цветасов". 13.25 "Конфліктна ситуація". Художній телефільм. 1 серія. 14.30 Прем'єра документального телефільму "Кличу всіх, хто любить правду". 17.00 "Причал". Документальний телефільм. 17.10 ТО "Співдружність" представляє програму Томського телебачення. 18.10 У світі тварин /з сурдоперекладом/. 18.55 Колаж. 19.00 Парламентський вісник Росії. 19.15 Київська панорама. 19.45 Інструментальна музика. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 "Міряти на свій аршин". 20.50 Документальний фільм. 21.40 "Що побачу, про те і співаю". Концерт. 22.25 Від за ВІД. "Досяг я вищої влади...". Ведучий В. Цветов. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 "Старійте без мене". Документальний фільм про Дж. Леннона.

середа

■ 9 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 "Спадщина". Трагедія Бабиного Яру. 10.20 "Живе слово". Інтерв'ю з президентом Міжнародної асоціації українців Дж. Грабовичем. 10.55 Кукурік і Ко. 11.55 Фільм-концерт. "Тихі пісні". 12.10 УТН. 12.20 Художній телефільм "Хочу зробити зізнання" 1 серія. 16.00 УТН. 16.10 "Сонячне коло". 17.10 "Незабутні". Сторінки життя і творчості М. Нагнибіди. 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. У перерві — 19.00 УТН. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Разом з чемпіонами. 9.20 Дитячий музичний клуб. 10.05 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 2 серія. 11.50 Виступає лауреат телерадіоконкурсу "Голоси Росії". С. Горшунів. 12.00 ТСН. 12.10 Ключ до світового ринку. 12.40 "Янтарна кімната. Кінець однієї легенди". Документальний телефільм. 15.00 ТСН. 15.15 "Дош у чужому місті". Художній телефільм. 2 серія. 16.20 "Хрест мій". Документальний фільм. 16.45 Світ захоплених. 17.00 Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 18.00 "Біржовий пілот". 18.10 Блокнот. 18.15 ТСН. Міжнародний випуск. 18.30 "Планета". 19.15 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 2 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Сімейна хроніка давніх знайомих". Прем'єра документального телефільму "Олексій". 1 і 2 серії. У перерві — 22.30 — Парламентський щоденник. 23.35 "Ази кар'єри". 23.50 ТСН. 0.05 "Музика і мода". 1.05 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 2 серія. 2.45 Вечір балету.

УТ (2 ПРОГРАМА)

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Німецька мова. 1 рік навчання. 8.45 Німецька мова. 2 рік навчання. 9.15 Світ грошей Адама Сміта. 9.55 Авторські програми І. Саввіної. "Театр М. Салтиков-Шчедріна". 10.30 "Джерела". 11.00 Від за ВІД. "Досяг я вищої влади...". Ведучий В. Цветов. 11.30 "Де воно, королівство Лебедя?". Документальний фільм. 12.20 "Повернення ісламу". 12.55 "Конфліктна ситуація". Художній телефільм. 2 серія. 14.00 ТО "Співдружність" представляє програму Томського телебачення. 15.00 Об'єкти. 17.00 Музичний телебачення. 18.00 Телефільм "Художник Віктор Пальмов". 18.10 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 18.25 Колаж. 18.30 Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 19.55 Реклама. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Київська панорама. 21.05 Баскетбол. Жінки. Кубок європейських чемпіонів. "Динамо" /Київ/ — "Ванта пусси Хакат" /Фінляндія/. 21.30 На сесії Верховної Ради РРФСР. 22.00 Без ретуші. 23.00 Вісті. 23.20 Програма Філа Донах'ю. "Донах'ю — 20 років в ефірі". 0.10 Майстри мистецтва. Зустрічі з Євгеном Євстигнєвим". Фільм-концерт.

четвер

■ 10 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 "Альфа і омега". Науково-пізнавальна програма. 9.45 Музичний фільм "Цвіт папороті". 10.35 Шкільний екран. 11 клас. Фізика. Електрифікація: виробництво, передавання і використання електричної енергії. 11.05 Маленький концерт. 11.15 Документальний телефільм "Вчитель, на якого чекають". 12.10 УТН. 12.20 Художній фільм "Хочу зробити зізнання". 2 серія. 16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.30 Республіканська фізико-математична школа. Конічні перерізи. Передача 1. 17.00 Концерт органної музики. 17.40 "День за днем". (Кіровоград). 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. У перерві — 19.00 УТН. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 "ЕА". 9.35 Документальний фільм. 10.05 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 3 серія. 11.45 Актуальний репортаж. 12.00 ТСН. 12.10 За зведенням МВС. 12.25 "Сімейна хроніка давніх знайомих". "Олексій". Документальний телефільм. 1 і 2 серії. 14.00 Співаючі лауреати телерадіоконкурсу "Голоси Росії". Р. Ідрісова і Г. Файзуллін. 14.15 Телеміст. 15.00 ТСН. 15.15 "Чорний замок Ольшанський". Художній телефільм. 1 серія. 16.20 Музика скарбниці. 17.15 Мультифільм. 17.25 Пряма розмова. Бізнес-блог. 18.10 Світ захоплених. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 "...До шістнадцяти і старші". 19.20 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 3 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 За зведенням МВС. 21.55 Телевізійне знайомство. Є.Светланов. 23.20 Парламентський щоденник. 23.35 "Служення муз не терпить суєти". "Необхідна випадковість". Про російські портрети ХУІІ-ХІХ століть. 0.35 ІСН. 0.50 Бесіди з єпископом В.Родзянком. Передача 10. 1.05 Прем'єра художнього телефільму "Два брати". 3 серія. 2.45 "По той бік рами".

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.20 Іспанська мова. 1 рік навчання. 8.50 Іспанська мова. 2 рік навчання. 9.20 "Що таке цирк?". Фільм-концерт. 10.00 Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 11.40 Документальний фільм. 11.50 Без ретуші. 12.50 "Очікування". Художній телефільм. 1 серія. 14.00 Ритмічна гімнастика. 14.30 "Дружба через пісні...". Телевізійний музичний абонемент. 17.00 Прем'єра науково-популярного фільму "Лиқи землі". /Японія/. 3 серія. 18.05 Мультифільм. 18.20 Співає М.Гнатюк. 19.00 Парламентський вісник Росії. 19.15 Київська панорама. 19.45 Камерний концерт. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Селянське питання. "Перетворення землі". 21.10 На сесії Верховної Ради РРФСР. 21.55 "П'яте колесо". Художньо-публіцистична програма. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 "П'яте колесо" /Продовження/. 0.20 Хокей. Чемпіонат СРСР. "Спартак" — "Динамо" /Москва/. 2 і 3 періоди.

п'ятниця

■ 11 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Для дітей "Канал Д". 10.30 "Земле моя". Сила закону. 11.30 Співає В.Білоножко. 12.10 УТН. 12.20 Кінокомедія "За двома зайцями". 16.00 УТН. 16.10 На допомогу школі. Музика. Творчість В.Косенка. 16.40 Куди мчить "Волинянка". 17.10 Телефільм "Щоб горно не згасло". 17.35 "Дзеркало". Інформаційна програма Кіровоградської міської Ради народних депутатів (Кіровоград). 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 УТН. 19.30 "Рок-полігон". Випуск 10 (Кіровоград). 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Мультифільм. 9.25 "...До шістнадцяти і старші". 10.00 "Служення муз не терпить суєти". 11.00 Музика і мода. 12.00 ТСН. 12.10 М.Гоголь. "Одруження". Фільм-вистава. 15.00 ТСН. 15.15 "Чорний замок Ольшанський". Художній телефільм. 2 серія. 16.20 Наш сад. 16.35 Прем'єра художнього телефільму "Чарівна папаха". 17.55 Біржові новини. 18.25 Блокнот. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Людина і закон. Правовий відеоканал. 19.30 Партнер. 20.00 "ВІД" представляє: "Поле чудес". 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "ВІД" представляє. У перервах — парламентський щоденник. ТСН. 1.25 "Благочестива Марта". Художній телефільм. 1 і 2 серії.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Мультифільм. 8.30 Англійська мова. 1 рік навчання. 9.00 Англійська мова. Сімейний альбом США. 9.30 Людина. Земля. Всесвіт. 10.00 Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 11.40 П.Деметр. Циганські пісні. 12.00 "Очікування". Художній телефільм. 2 серія. 13.15 Майстри мистецтва. "Зустрічі з Є.Євстигнєвим". Фільм-концерт. 14.40 Танцює Бланка Дель Рей /Іспанія/. 17.00 Клуб мандрівників. /З сурдоперекладом/. 18.00 "Я вам заспіваю". І.Антошко. 18.40 Підприємство і традиції. 18.55 Колаж. 19.00 Особиста думка. 19.15 Київська панорама. 19.45 Фільм-концерт "Вихилас". 19.55 Реклама. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 У.Башмет та його камерний оркестр. 21.30 "Міряти на свій аршин". 21.45 Політична програма. 22.10 На сесії Верховної Ради РРФСР. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 С.Мрожек. "У відкритому морі". Телевистава. 0.05 "Монстри року" в Москві.

субота

■ 12 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 На хвилі дружби. Співає Любка Білаш /Канада/. 8.20 Телефільм "Лабіринт". 8.50 Циркова програма. 9.25 УТН. 9.40 А.Адан. "Жізель". Вистава Дніпропетровського театру опери та балету. 11.35 Художній фільм "Провінціалки". 13.05 Доброго вам здоров'я. Профілактика і лікування професійних захворювань хіміків у м.Рубіжному. 13.35 УТН. 13.50 Живе слово. Українська мова у дитячому садку. 14.20 Дні культури Вірменії у Києві. Музична програма. 15.30 Круглий стіл. Медицина в умовах незалежності. 17.00 Чемпіонат СРСР з хокею. "Сокіл" — "Торпедо" /Ярославль/. 19.15 УТН. 19.45 Дзвони Чорнобилья. Радіаційна ситуація в Києві. 20.50 На добраніч, діти! 21.00 Концерт джазової музики. 21.20 Молодіжна студія "Гарт". У перерві — Вечірній вісник. 23.50 УТН. 0.05 Нічний телезал. Художній фільм "Дама з папугою".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Концерт учасників 1У Всеросійського конкурсу виконавців на народних інструментах. 7.00 Прем'єра документального телефільму "Княгиня Наталія Петрівна". 7.25 Мультифільм. 8.00 Ритмічна гімнастика. 8.30 ТСН. 8.45 Відеоканал "Співдружність". 10.45 Ранкова розважальна програма. 11.15 НЛО: неоголошений візит. 11.45 "Бурда моден" пропонує... 12.15 Здоров'я. 12.45 У світі тварин. 13.30 Фільми режисера А.Белінського. "Як важливо бути серйозним". 15.00 ТСН. 15.15 Міжнародний фестиваль фольклору "Стражнице-91". 16.15 "Держави вічна любов. Московський Кремль". Фільм 6. 16.45 Вперше на екрані ЦТ. Художньо-публіцистичний фільм "Так жити не можна". По закінченні — зустріч з режисером фільму С.Гворухінін у прямому ефірі. 18.55 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи. Збірна СРСР — збірна Італії. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Прем'єра художнього телефільму "Увага, вільми". 23.00 "П'ять плюс". У перерві — ТСН. 1.35 "Ангажемент театру "Приют комедіанта". 2.40 Московський балет на льоду.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Мультифільм. 8.30 Балетні варіації. Частина 1. 9.00 Заспівай, козаче. 9.30 "У світі дитинства". Міжнародний фестиваль дитячих театрів. 10.00 "Марафон дурнів". Розважальна програма. 10.50 Мультифільм. 11.00 Відеоканал "Плюс одинадцять". 13.00 "Старійте без мене". Документальний фільм про Дж.Леннона. 14.00 "Звернутися до витоків". 14.35 Особиста думка. 14.50 Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 16.30 Дім на Чистих Прудах. 18.10 "Сім днів, які змінили країну". Документальний фільм. /Японія/. 19.30 Київська панорама. 19.45 Музична колекція. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Художній фільм. 22.05 Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 23.00 Вісті. 23.20 Росмузімпорт. 0.20 М.Головко. "Ювелірна справа". Телевистава.

неділя

■ 13 ЖОВТНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 Грає духовий оркестр. 8.25 "У неділю вранці". Інформаційно-музична програма. 9.25 УТН. 9.40 Естрадний концерт гостей регіонального фестивалю естрадної пісні. 11.00 Для дітей. Художній фільм "Метічара — звір морський". 12.25 Телефільм "Сон серед білого дня". 12.45 УТН. 13.00 Для дітей. Канал "Д". Художньо-пізнавальна програма. 14.30 Село і люди. 15.15 Ви нам писали. 16.00 Служба солдатська. 17.00 Здрастуй, хор! Співає хор "Щедрик". 17.30 Телепортарена. 18.15 "Скарбниці пам'яті". Б.Чичибабін. 19.00 УТН. 19.30 Музичний телеярмарок. 20.40 Реклама. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 21.15 Хореограф А.Бедичев. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 Прем'єра художнього телефільму "Вікно навпроти". 23.55 УТН. 0.10 Нічний телезал. Фільм-опера "Наймичка".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

8.00 Ритмічна гімнастика. 8.30 ТСН. 8.45 Тираж "Спортлото". 9.00 "Вранці раненько". 10.00 "На службі Вітчизні". 11.00 "Ранкова зоря". 12.00 Клуб мандрівників. 13.00 Сільська година. 14.00 Нове покоління вибирає. 15.00 ТСН. 15.15 Хто є хто. 16.40 "Свічка на вітрі". Естрадний концерт. 17.00 Міжнародна панорама. 17.45 Казки і притчі народів різних країн. 18.00 "Уолт Дісней представляє...". 18.45 Прем'єра документального телефільму "Семиріччя американці". 19.30 КТВ-1 і канал Франс інтернаціональ представляють художній фільм "Краще втекти" /Франція/. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Телеспортивний вечір: футбольний огляд, бесіда про спортивне кіно, новини, жілетт-спорт. 23.40 ТСН. 0.00 Прем'єра документального телефільму "Благослови, душе моя, господу". 0.50 "Браво".

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 На зарядку ставай. 8.15 Мультифільм. 8.30 Балетні варіації. Частина 2. 9.00 "Підвали і небеса А.Рибникова". 10.00 Для дітей і батьків. "І побачив я звіра...". 11.00 Святе і вічне. 11.20 "Істина і вогнище". Документальний фільм. 12.20 Невідома Росія. "Олена і Сергій...". 12.50 "Тристана". Художній фільм. 14.30 Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 15.30 "Дім, в який повертаються...". 16.00 Л.Разумовська. "Дорога Олена Сергіївна". Вистава. 18.10 "Шоста частина землі". Документальний фільм. 18.40 Російська енциклопедія. "Лосевські бесіди". "Пристрасть до діалектики". 19.30 Телебірка інформує. 20.00 Вісті. 20.20 На добраніч, діти. 20.35 "К-2" представляє: "Кінограф". 21.20 Музична колекція. 21.40 Телеміст "Росія — Португалія". "Святіні Фатіми". 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 Художня гімнастика. Чемпіонат світу. 0.20 Джаз-тайм /додаток/. 1.20 Легка атлетика. Чемпіонат світу з бігу на шосе.

НА ДОЗВІЛЛІ

«ХТО НА СВІТІ ЧАРІВНІШИЙ...»

БОНТОН—
ЦЕ ПРОСТО

Всі загальноприйняті правила поведінки так чи інакше пов'язані з поняттям прекрасного.

У наш час багато які з цих правил носять чисто традиційний характер і їхня практична цінність дещо сумнівна. Наприклад, звичай, коли, спускаючись сходами, чоловік іде попереду жінки, дійшов до нас з тих часів, як представники сильної статі несли свічки, а жінки одягали довгі сукні. Отже, вони боялися наступити на ошатні тканини.

В європейських народів при вітанні заведено тиснути одне одному руку. Сьогодні це пояснюється виявом поваги. А в давнину — підтвердженням мирних намірів: у руці немає зброї. На Сході араби зустрічають руки на грудях, туркмени засовували в довгі рукави, у китайців при поклоні руки звисали вільно по боках.

Дехто не знає, що робити в товаристві з незайнятими руками. Тримайте їх на колінах чи на столі (звичайно, не розставляючи широко лікті). Позбудьтеся якомога швидше звички шмигати, стукати пальцями по столу, обгризати нігті, чухати потилицю чи за вухом, масажувати руками щокки тощо.

Ввічлива людина у товаристві намагається не повертатися ні до кого спиною, сидіти до співрозмовника обличчям або, у крайньому разі, боком...

Почнемо з гарячих процедур — парової бані чи компресів, які добре очищають шкіру (вона обезжирюється, зволожується, відділяються омертвілі клітини, пори очищаються). Тепло стимулює кровообіг, тонізує й освіжає обличчя. Подібні процедури корисні для всіх типів шкіри, за винятком дуже чутливої. При жирній і нормальній шкірі парову баню роблять 10—12 хвилин, а при сухій — 5—6.

Компреси робимо за допомогою махрового рушника, змоченого гарячою водою. Добре віджимаємо його і кладемо на обличчя, залишаючи відкритими ніс і рот. Процедуру повторюємо три-чотири рази через 2—3 хвилини. Після цього дві хвилини втираємо у шкіру обличчя мильну піну, змиваємо теплою, а потім холодною водою. Для жирної і пористої шкіри використовуємо календулу, мальву, пелюстки троянд. Для сухої — кріп, ромашку, для ніжної і такої, що легко подразнюється — петрушку. Суміш квітів липи і ромашки можна використовувати для будь-якої шкіри.

Після гарячої процедури добре зробити косметичні маски.

Для жирної шкіри. Збити яєчний

білок з півложечкою квасців, чи збитий білок змішати з 15 краплями лимонного соку; чи 3 ложки кисляка з двома розтертими таблетками аспірину або з 10 краплями лимонного соку. Маску нанести на обличчя й через 20 хвилин змити теплою водою.

Для сухої шкіри з пігментними плямами. Змішати півложечки натертого туалетного мила з гарячою водою до консистенції сметани. Коли суміш встигне, додати ложку камфорної олії — 10—15 крапель перекипу водню (брови не змашувати!). Маску змити через 30—40 хвилин теплою водою.

Для блідої шкіри корисний компрес з камфорної олії. Змстити нею обличчя, а через 20 хвилин розтерти ватним тампоном. Після маски обов'язково нанести на обличчя жирний крем і масажувати шкіру кінчиками пальців 5—6 хвилин. Залишки крему зняти серветкою.

Можна зробити і холодний компрес який освіжає. У склянку води покласти лід, змочити шматочок вати і протерти лоб, щоки і повіки. Шматочком льоду, покладеним на вату, охолоджуємо шкіру додатково. Холодним компрес робимо 10 хвилин.

ПРИВАБЛЮЙТЕ ПТАХІВ

З настанням холодної пори року майже дві третини птахів відлітає у теплі краї. Ті, що залишилися у нашій місцевості зимувати, перекочують поближче до житла людини. Адже наша область знаходиться в лісостеповій зоні з переважанням степів. Ліси становлять 5,4 процента площі Кіровоградщини.

У холодний період, та ще й зі сніговими заметілями необхідно підготувати наших надійних друзів. Нормовий стовп для пернатих виготовити неважко. Для цього можуть підійти підручні матеріали. Це дощечки, дерев'яні обрізки різної форми. Непоганною пташиною ідальнею стануть паперові панети з під молотка. Найпростіша годівниця (її під силу виготовити навіть школярів молодших класів) — це великих розмірів дерев'яний ящик з бортиками заввишки до 4-х сантиметрів по краях. Зверху під нахилом необхідно закріпити дощечку, яка буде обертати їжу від снігу.

Досить простою годівницею для синиць є ідальня-піраміда: в одному з гострих кінців паперового молочного

пакета прорізають невеликий отвір, а до верхньої частини прикріплюють нитку, якою годівницю підв'язують до гілки дерева.

Для синиць і омельюхів слід заготовити плоди горобини, калини, бузини, винограду. Дятлам стануть до вподоби горіхи ліщини, насіння хвойних, а кільчастим горлицям та сойкам — зерно пшениці й кукурудзи. Синиці полюбляють нарізані шматочки несолоного м'яса.

Такі птахи, як щиглики, рідко прилітають на годівницю. Для них бажано на околиці населеного пункту встроїти в самісімейний сніг вініни з різних бур'янів. Користь, яку ми маємо від птахів у знищенні шкідників полі, городів і садів, загальновідома: пара великих синиць протягом гніздового періоду, наприклад, очищає повністю від шкідників 40 фруктових дерев...

Р. ДАЙДАКУЛОВ,
дійсний член Географічного товариства СРСР, лектор обласної організації Товариства охорони природи.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 74.

НЕДІЛЯ, 6 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Еноти і загублена зірка». Мультфільм.
- 11.30 «Брюс Лі завдає удару з могили». Бойовик.
- 13.30 «Смертоносний промінь». Фантастика.
- 15.30 «Дикі острови». Пригоди.
- 17.30 «Назад у минуле». 2 частина. Фантастика.
- 19.30 «Небезпечна доріжка». Бойовик.
- 21.30 «Навіжені-2». Комедія.

ПОНЕДІЛОК, 7 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Мультфільми «Срібні яструби».
- 11.30 «Рембо»-1. Бойовик.
- 13.30 «Повернення Одиссея». Пригоди.
- 15.30 «Околиці міста». Бойовик.
- 17.30 «У пагорбів є очі». Жахи.
- 19.30 «Побажання смерті». Бойовик.
- 21.30 «Міст через ущелину Ксандри». Фільм-катастрофа.

ВІВТОРОК, 8 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Кіт і курча». Мультфільм.
- 11.30 «Вимушена помста». Бойовик.
- 13.30 «Меч із небес». Бойовик.
- 15.30 «Концерт із того світу». Жахи.
- 17.30 «Балтиморська куля». Бойовик.
- 19.30 «Вогонь на знищення». Бойовик.
- 21.30 «Лихоманка літньої ночі». Комедія.

СЕРЕДА, 9 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Собака і яструб». Мультфільм.

- 11.30 «Останній дракон». Бойовик.
 - 13.30 «Руда Соня». Пригоди.
 - 15.30 «В лежачих Жовтій Змії». Бойовик.
 - 17.30 «Щелепи». Жахи.
 - 19.30 «З усіх сил». Пригоди.
 - 21.30 «Жорсткий квиток на Гавайї». Пригоди.
- ЧЕТВЕР, 10 ЖОВТНЯ
- 10.00 «Півень, скус». Мультфільм.
 - 11.30 «Воїни Бронкса 1990 р.». Фантастичний бойовик.

13.30 «Слово поліцейського». Бойовик.

- 15.30 «Пірати в ефірі». Комедія.
- 17.30 «Сяючі сідла». Вестерн.
- 19.30 «Ти — це я». Комедія.
- 21.30 «Стрілянина по живих мішенях». Бойовик.

П'ЯТНИЦЯ, 11 ЖОВТНЯ

- 10.00 Мультфільм.
- 11.30 «Дуель вертольотів». Бойовик.
- 13.30 «Легенда про золоту перлину». Фантастичний бойовик.
- 15.30 «Око тигра». Бойовик.
- 17.30 «Приречена жертва». Бойовик.
- 19.30 «Рекрути». Комедія.
- 21.30 «Солом'яні пси». Бойовик.

СУБОТА, 12 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Людина-павук». Мультфільм.
- 11.30 «Брюс Лі, шаолін, кунфу». Бойовик.
- 13.30 «Загублені скарби селяни». Пригоди.
- 15.30 «Механік». Бойовик.
- 17.30 «Повсталі з пекла». 1 серія. Жахи.
- 19.30 «9 1/2 тижня». Мелодрама.
- 21.30 «10 хвилин до опівночі». Бойовик.

НЕДІЛЯ, 13 ЖОВТНЯ

- 10.00 «Гулівер». Мультфільм.
- 11.30 «Гра зі смертю». Бойовик.
- 13.30 «Супердівчинка». Фантастика.
- 15.30 «Посланець смерті». Бойовик.
- 17.30 «Повсталі з пекла». 2 серія. Жахи.
- 19.30 «Він — моя дівчина». Комедія.
- 21.30 «Години відвідання хворих». Комедія.

ПОВІСТЬ

(Продовження. Поч. у №№ 28—38).

На підлозі стогнав Пишний. Можній безтимо дивився на все це, ще не ймучи віри, що таке могло трапитися.

— Тик, ничить... Картина з тих, які запам'ятовуються...

Можній й Коваленка помістили в одній палаті.

Едуарду зашили рану на голові, одна нога Григорія була в гіпсі.

— Вік живи, вік учись, а дурнем тебе зробиць. — підсумував Можній першого ж дня, як його сюди привезли.

Потім прийшов Підпритор. З ним був і той грузин, виявляється, Цховребов, до якого вони так і не звернулися за допомогою. Тихо йшов і Петя Шевчук.

Він поклав на тумбочку яблука, виноград, цукерки.

— Тик, ничить... От тепер і поговоримо.

— Шашіль завелась у приморській міліції. Зникла партія конфіскованого героїну. І чималенька. Але так зникла, що жодного сліду не залишилось. Як кажуть, і злодія не було, і батька вкрали. Пам'ятає, коли ми займалися Гамаюнами, я на день зникла.

Хлопці не пам'ятали, — мало куди може «зникнути» начальник, але кивнули головами на знак згоди.

У Міністерстві я був. От там мені й сказали. А тут — Світлана, смерть Вадима Гамаюна від наркотика.

— Так ви про Пишного й Світлану знали? — аж підвівся Можній.

— Ти й на лікарняному ліжку спішиш поперед батька в пекло... Якби-то знали, то навіть і город городити? Світлана — жінка не з тих, які самотньо спати лягають. А щодо її знайомства з Пишним в Сочі, то чого на курортах не буває... Так що тут бабця надвое ворожила... От Чудов дещо прояснив.

— Розколовся?

— Ти завжди був грубіяном, Едуарде. — відповів Підпритор. — Чудов Пишного знати не знав. А от те, що в Приморську у Світлані є впливовий друг, він знав. І здогадувався, що той має якесь відношення до органів... Та прямих доказів не було. От тоді я й послав вас «відпочивати» в Приморськ...

— Простіше кажучи, Світлана — гачок, а ми — наживка? — похнюпився Можній.

— Якщо тобі подобається таке формулювання, — стеноу плечима Підпритора. — Ти не йоршись, не йоршись. Ми ні на секунду не залишали вас від підстраховки. Та що поробиш, коли той негідник виявився зпритнішим...

— Гальма — його рук діло? — запитав Григорій.

— Його, — коротко відповів Підпритор.

— Ми арештували механіка таксопарку, — додав Цховребов. — А ти, кацо, добра штучка, — посварився він на Підпритора. — Чому мені не сказав?

[Закінчення буде].

Кінотеатр "Комсомолец"

Увага! З жовтня тільки у "Комсомольці" демонструватиметься нова італо-французька кінокомедія "Жінка в дарунок". Закоханий чоловік, чарівна мадам, витончена французька еротика, легкий сум, м'який гумор — все це надає фільму особливу чарівність і красу. Слідкуйте за афішею кінотеатру.

Кінотеатр імені Дзержинського

Американський детектив "Ілюзія смерті" пропонує глядачам червоний зал кінотеатру. Початок сеансів: 10.10; 12.10; 14.10; 16.10; 18.10; 20.10. Фільм демонструватиметься з 7 по 13 жовтня. В цей же період у зеленому залі на екрані герої іншої гостросюжетної американської стрічки "Дика парочка". Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20.

Кінотеатр "Ятрань"

Популярний кіноактор Голлівуда Джеккі Чен у фільмі "Захисник", що демонструється у великому залі з 7 по 13 жовтня. Сеанси: 10.30; 12.30; 14.30; 16.30; 18.30; 20.30.

У малому залі на сеансах: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20 демонструється гостросюжетна американська стрічка "Лицарі Стейсі", виробництва кінокомпанії "Кроун Інтернейшнл Пікчерс".

Засновники — Кіровоградський обком СМОУ і трудовий колектив редакції.
Наш р/р № 002700202 у дирекції Укрсоцбанку м. Кіровограда, МФО 323293.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Обласна друкарня, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

Газета виходить щосуботи.

Телефони: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-92; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолaboratorії — 24-94-94; ректорської — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Зам. № 689.

Індес 61103. Тираж 16 500.

Редактор

М. ШВОРАК